

Α.Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ

**Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων**

**Οργάνωση και λειτουργία μιας εκπαιδευτικής πονούσας
"Αρσάκειο Πατρών"**

**Καθηγητής
Καρμενής Σπήλιος**

**Σπουδαστές
Μασούρα Ζαχαρούλα
Πολογεώργη Έλενη**

Πάτρα 2004

ΑΡΙΘΜΟΙ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 3514

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1^ο: Διοίκηση σχολικών μονάδων

I	: Τι είναι εκπαιδευτικός οργανισμός	Σελ. 1-2
II	: Διοίκηση στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς	Σελ. 3-4
III	: Λήψη αποφάσεων στο χώρο εργασίας	Σελ. 4-6
IV	: Ιεραρχική δομή	Σελ. 7
V	: Επίπεδα λήψης αποφάσεων	Σελ. 8-14
VI	: Διοίκηση και οικονομία	Σελ. 15
VII	: Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη	Σελ. 15
VIII	: Η επένδυση στην οικονομία	Σελ. 16
IX	: Η εκπαιδευτική μονάδα ως μονάδα παραγωγής	Σελ. 17-19

Κεφάλαιο 2^ο: Η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία

I	: Η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία	Σελ. 20-22
II	: Διάταγμα έγκρισης Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας	Σελ. 23
III	: Η ίδρυση του Αρσακείου παρθεναγωγείου Πατρών	Σελ. 24-30

Κεφάλαιο 3^ο: Αρσάκειος Παιδαγωγική Ακαδημία

I	: Ίδρυση παιδαγωγικών Ακαδημιών	Σελ. 31-37
II	: Το πρόβλημα στέγασης του παρθεναγωγείου	Σελ. 38-39
III	: Ο θεσμός των υποτροφιών	Σελ. 40
IV	: Ο σύνδεσμος των αποφοίτων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας	Σελ. 41-42

Κεφάλαιο 4^ο: Το Αρσάκειο σήμερα

I	: Γενικά	Σελ. 43-45
II	: Σχέδια για το μέλλον	Σελ. 46
III	: Η σύνδεση του Αρσακείου με την πατρινή Κοινωνία	Σελ. 47
IV	: Η διοίκηση της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας	Σελ. 47-51

Κεφάλαιο 5^ο: Λειτουργία των σχολείων

I	: Οργάνωση	Σελ. 52
II	: Εκπαιδευτικό έργο και σχολική αγωγή	Σελ. 52-54
		Σελ. 54

III	: Δραστηριότητες-εκδηλώσεις των σχολείων	Σελ. 54
IV	: Κοινωνική δράση	Σελ. 55
V	: Διεθνή προγράμματα	Σελ. 56
VI	: Μαθητικές εκδηλώσεις εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων	Σελ. 56
VII	: Ημερίδες για την επιμόρφωση των εκπαιδευ- Τικών	Σελ. 57
VIII	: Διακρίσεις μαθητών	Σελ. 57
IX	: Επίσκεψη στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο	Σελ. 57-58

Κεφάλαιο 6^ο : Συμπεράσματα έρευνας

I	: Αναφορά του προέδρου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας και Μπαμπινιώτη	Σελ. 59-61
II	: Συμπεράσματα	Σελ. 62-64

Παράρτημα : Στατιστικά στοιχεία χρονολόγιο

: Διάγραμμα αριθμού μαθητών	Σελ. 65
: Διαγραμματική παρουσίαση εσόδων-εξόδων από το έτος 1980-2002	Σελ. 66
: Απολογισμοί εσόδων-εξόδων	Σελ. 67-73
: Χρονολογικός Πίνακας	Σελ. 74-77

Βιβλιογραφία

Εισαγωγή

Είναι γεγονός ότι η σύγχρονη αντίληψη για αύξηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά και ανταγωνιστικότητας έχει ως μοχλό ανάπτυξης τον τομέα της εκπαίδευσης. Οι δημόσιοι εκπαιδευτικοί οργανισμοί αλλά και οι ιδιωτικοί οι οποίοι δραστηριοποιούνται εδώ και αρκετά χρόνια, σίγουρα έχουν προσφέρει και συνεχίζουν να προσφέρουν στην κατεύθυνση αυτή. Η αρχική ιδέα του Αρσάκη για την μόρφωση και ανύψωση του επιπέδου του ελληνικού λαού, με την παραγωγή δασκάλων, αν όχι άμεσα, οπωσδήποτε όμως έμμεσα προς αυτόν τον σκοπό συνέτεινε. Η ίδρυση της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας και η δραστηριοποίηση της, η δημιουργία και η εξέλιξη των Αρσάκειων Τοσίτσειων σχολείων, διέγραψαν μία καθοριστική πορεία στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι της χώρας μας. Η πορεία αυτή είχε ως επιστέγασμα την αναγνώριση των απολυτήριων τίτλων που εκδίδει, ως ισότιμο των δημοσίων σχολείων, χωρία εξεταστική παρέμβαση από επιτροπή διδασκόντων στα δημόσια σχολεία, μολονότι είναι στην ουσία ιδιωτικός εκπαιδευτικός φορέας. Η παρούσα εργασία προσπάθησε ακροθυμώς να αγγίξει και να κατανοήσει από την μια μεριά την εκπαιδευτική λειτουργία που συντελείται στα σχολεία αυτά και από την άλλη την διοικητική και οικονομική υποστήριξη που στοχεύει στην αυτόνομη παρουσία στον εκπαιδευτικό χώρο και στην ολοκλήρωση του έργου που επιτελείται. Ειδικότερα δε, η μελέτη αυτή επικεντρώθηκε στο Αρσάκειο Πατρών όπου και ο ομώνυμος τίτλος της. Η εργασία

αυτή ολοκληρώθηκε με αρκετό ψάξιμο, με αρκετές επισκέψεις και συνεντεύξεις στο Αρσάκειο Πατρών, με συνεχή αναζήτηση νέων στοιχείων καθώς και με αρκετές χρονοβόρες ανασυνθέσεις και αναδιατάξεις των νέων στοιχείων που προέκυπταν κάθε φορά. Αρρωγή σε αυτή μας την προσπάθεια στάθηκαν η κυρία Αικατερίνη Κωστοπούλου διευθύντρια Δημοτικού, ο κύριος Κ.Π.Κωνσταντινίδης διευθυντής Γυμνασίου και η κυρία Θεοδώρα Κοσμοπούλου διευθύντρια Λυκείου και ο Ιωάννης Αθανασόπουλος συντονιστής του Αρσακείου Πατρών και το προσωπικό του λογιστηρίου τους οποίους και ευχαριστήσουμε για την βοήθεια που μας παρείχαν και τις πληροφορίες που μας χορήγησαν.

Αξίζει να σημειώσουμε εδώ, για τον αναγνώστη, το τελευταίο κεφάλαιο αυτής της εργασίας αποτελεί το απόσταγμα και τα προσωπικά μας συμπεράσματα μέσα από αυτή την έρευνα που πραγματοποιήσαμε.

Επίσης, από την θέση αυτή θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον καθηγητή μας κύριο Σπήλιο Καρμίρη για την εμπιστοσύνη που μας έδειξε, αναθέτοντάς μας την εν λόγω εργασία, καθώς και την αμέριστη συμπαράσταση, επίβλεψη και καθοδήγησή του σε όλη την διάρκεια εκπόνησής της.

Πάτρα, Απρίλιος 2004

Κεφάλαιο 1^ο : Διοίκηση σχολικών μονάδων

I. Τι είναι εκπαιδευτικός οργανισμός

1. Γενικά

Ξεκινώντας πρέπει να ορίσουμε τι θεωρούμε εκπαιδευτικό οργανισμό. Ως εκπαιδευτικούς οργανισμούς θεωρούμε, εκτός από τα σχολεία, τους οργανισμούς παροχής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τους οργανισμούς κατάρτισης, αλλά και εκπαίδευσης ενηλίκων.

Τώρα πρέπει να ορίσουμε τι είναι οργανισμός και ποιες οι διαφορές των οργανισμών από τις εκπαιδευτικές μονάδες. Έτσι οργανισμός είναι μια ομάδα από δύο ή περισσότερους ανθρώπους που εργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού, σύμφωνα με κάποιες καθιερωμένες σχέσεις μπορούμε να πούμε ότι ο εκπαιδευτικός οργανισμός είναι μια ομάδα ατόμων που εργάζονται με σκοπό την παροχή «εκπαίδευσης».

2. Διαφορά εκπαιδευτικών οργανισμών από τους υπόλοιπους

Τα δύο βασικά χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τους εκπαιδευτικούς από τους υπόλοιπους οργανισμούς είναι:

A) Ο σκοπός των οργανισμών αυτών, ο οποίος δεν μπορεί να καθοριστεί με συγκεκριμένους όρους. Η παροχή «εκπαίδευσης»,

που είναι ο σκοπός των οργανισμών αυτών, είναι όρος που μπορεί να ερμηνευτεί με πολλούς τρόπους. Έτσι γίνεται ιδιαίτερα δύσκολο να οριστεί η έννοια της «αποτελεσματικότητας» της εκπαίδευσης.

B)Η επικάλυψη ρόλων που παρατηρείται.Δεν υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ του «πελάτη»,του «εργαζόμενου» και του αποτελέσματος-προϊόντος που προσφέρεται από τους οργανισμούς αυτούς.

Αυτή η δυσκολία καθορισμού των στόχων δημιουργεί κάποιες ιδιαιτερότητες στους συγκεκριμένους οργανισμούς και στη διοίκησή τους. Ένα χαρακτηριστικό που διαφοροποιεί τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς από τους άλλους είναι οι μαθητές-σπουδαστές.

Στους περισσότερους οργανισμούς υπάρχει μια σαφής διάκριση ανάμεσα στους εργαζόμενους,στους «πελάτες» και στο «προϊόν».

- Εργαζόμενος είναι ένα μέλος του οργανισμού που συνεργάζεται για την επίτευξη των σκοπών του.
- Πελάτης είναι αυτός που ωφελείται ή εξυπηρετείται από το προϊόν ή την υπηρεσία που προσφέρει ο οργανισμός.
- Το προϊόν είναι το αποτέλεσμα της προσπάθειας του οργανισμού.(Handly N' ditten,1986)

3.Τελικά οι μαθητές-σπουδαστές σε ποια κατηγορία ανήκουν;

Οι μαθητές/σπουδαστές είναι και «εργαζόμενοι» και «πελάτες» και αποτέλεσμα της λειτουργίας του οργανισμού.

Οι διάφορες ομάδες που μπορεί να επηρεάζουν άμεσα την λειτουργία ενός εκπαιδευτικού οργανισμού,μπορεί να είναι οι μαθητές/σπουδαστές,οι γονείς τους,οι τοπικές εκπαιδευτικές αρχές,οι εκπαιδευτικοί,άλλοι εκπαιδευτικοί οργανισμοί,οι εργοδότες,οι τοπικές κοινότητες,αλλά και οι ιδιοκτήτες των οργανισμών αν αυτοί δεν είναι δημόσιοι.Όλοι οι παραπάνω έχουν και διαφορετικές επιδιώξεις και συμφέροντα από τη λειτουργία ενός εκπαιδευτικού οργανισμού.Οι εκπαιδευτικοί,για

παράδειγμα, μπορεί να έχουν ως βασικό στόχο την εξασφάλιση πιο άνετων συνθηκών εργασίας και την αύξηση των αποδοχών τους, οι εργοδότες την εξασφάλιση κατάλληλου εκπαιδευτικού δυναμικού τους και οι γονείς την εξασφάλιση του μέλλοντος των παιδιών τους με σχετικά μικρό κόστος. Είναι φανερό ότι οι στόχοι όλων αυτών δεν ταυτίζονται πάντα, συχνά είναι και αντικρουόμενοι.

II. Διοίκηση στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς

Πρέπει να εξετάσουμε τι είναι διοίκηση στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς και πως αυτή μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματική για να καλύψει όλους τους παραπάνω.

Έτσι η διοίκηση ενός εκπαιδευτικού οργανισμού είναι η διαδικασία του συντονισμού ανθρώπων (μαθητών, δασκάλων, βοηθητικού προσωπικού), δραστηριοτήτων και υπαρχόντων μεσών για την παροχή εκπαίδευσης με πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Υπάρχουν τέσσερις επιμέρους λειτουργίες της διοίκησης αυτές είναι : ο προγραμματισμός , η οργάνωση, η διεύθυνση και ο έλεγχος.

Κατά την διάρκεια του προγραμματισμού τίθονται οι στόχοι του οργανισμού. Όπως είπαμε η διαδικασία καθορισμού των στόχων είναι αρκετά ιδιόμορφη στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Τέτοιοι στόχοι μπορεί να είναι η αύξηση του αριθμού των μαθητών/σπουδαστών, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών για την διδασκαλία των ξένων γλωσσών, τη δημιουργία νέων αθλητικών εγκαταστάσεων, την αύξηση των αποφοίτων που απορροφιόνται έμμεσα από την αγορά εργασίας.

Κατά την διαδικασία της οργάνωσης καθορίζονται οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις του κάθε εργαζόμενου μέσα στον οργανισμό αλλά και οι πόροι και η υλικοτεχνική υποδομή που έχει στην διάθεσή του. Η οργάνωση γίνεται με γνώμονα την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί κατά την φάση του προγραμματισμού.

Κατά την φάση της διεύθυνσης οι εργαζόμενοι (διδακτικό και βοηθητικό προσωπικό) καθοδηγούνται προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του οργανισμού.

Η φάση του ελέγχου πιστοποιεί αν οι ενέργειες που έχουν γίνει ή που γίνονται έχουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα. Ελέγχεται, για παράδειγμα, ο αριθμός των διδασκομένων σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

III. Λήψη αποφάσεων στο χώρο της εργασίας

1. Τρόπος λήψεως αποφάσεων

Για να υλοποιηθεί ένας στόχος πρέπει να ληφθούν κάποιες αποφάσεις. Από τα βασικά στοιχεία στην ανάλυση του φαινομένου της λήψης αποφάσεων στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς είναι και το στοιχείο της «εξουσίας», δηλαδή η δυνατότητα ως δικαίωμα και ως ισχύς, να επιβάλει κανείς την θέλησή του σε άλλους (άτομο, ομάδα, κοινωνικό σύνολο, χώρα κλπ.)

Κατά του Ανδρέου Παπακωνσταντίνου εξουσία είναι η άσκηση δύναμης με στόχο την επιβολή ή την κυριαρχία ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων σε άλλα άτομα για την επιτυχία ενός σκοπού. Η εξουσία με οποιαδήποτε μορφή, κρατική, οικονομική, ιδεολογική και με οποιαδήποτε έκφραση της επιβολής της, είτε ως υπερκείμενη ιεραρχική αρχή, είτε ως ηγεσία, είτε ως σχέση και μορφή θεσμού, είναι παρούσα και επιδρά σε όλη την διαδικασία λήψης απόφασης όχι μόνο σ' έναν εκπαιδευτικό οργανισμό, αλλά και στο εκπαιδευτικό σύστημα στο σύνολό του.

Για να υπάρχει μια «κατάσταση απόφασης» θα πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

Α) να υπάρχουν δύο τουλάχιστον εναλλακτικές λύσεις ώστε να έχουμε το περιθώριο επιλογής και να μη μιλάμε για επιβεβλημένο μονόδρομο και

Β) να υπάρχει ελευθερία για την επιλογή, γιατί αν κάποιες λύσεις ή ενέργειες επιβάλλονται ή αποκλείονται τότε παύει να υφίσταται η «κατάσταση απόφασης».

2. Τι είναι απόφαση;

Τώρα πρέπει να ορίσουμε τι είναι απόφαση. Υπάρχουν πολλοί ορισμοί για την απόφαση, μερικοί από αυτούς είναι : Οι Thoresen και Mehrens ορίζουν την απόφαση ως μια διαδικασία επιλογής μιας κατεύθυνσης δραστηριοτήτων ανάμεσα σε ένα αριθμό εναλλακτικών λύσεων. Άλλοι την ορίζουν ως την διαδικασία εκείνη κατά την οποία επιλέγεται μια σειρά, ενεργειών ως ικανή για την επίλυση ενός συγκεκριμένου προβλήματος (Πετρίδου). Ο Kasid την ορίζει ως διαδικασία που αποβλέπει στη λύση προβλημάτων που σχετίζονται με το στόχο ή τους στόχους ενός οργανισμού.

Ένας άλλος ορισμός που δίνει έμφαση στη λειτουργία στης απόφασης στο πλαίσιο της διοίκησης και οργανωτική διάστασης κυρίως του δημοσίου τομέα είναι αυτός που θεωρεί την απόφαση ως μία ενσυνείδητη διοικητική πράξη που διατυπώνεται εγγράφως από το όργανο εκείνο που έχει δύναμη εξουσίας και απευθύνεται σε ιεραρχικά εξαρτημένα προς αυτό όργανα με τη μορφή εντολής, απαιτώντας την ακριβή εκτέλεσή τους. Ο ορισμός αυτός ταιριάζει περισσότερο στη λειτουργία του εκπαιδευτικού μας συστήματος στο σύνολό του, τονίζοντας το θεσμό της εξουσίας. Όμως η εξουσία στη λήψη αποφάσεων είναι παρούσα και στο μικρό επίπεδο οποιασδήποτε εκπαιδευτικής μονάδας, καθώς υφίσταται πάντα η ιεραρχία των οργάνων της.

Επομένως αποφάσεις που σχετίζονται με θέματα του εκπαιδευτικού γίγνεσθαι (εκπαιδευτικές αποφάσεις) λαμβάνονται σε όλα τα επίπεδα της διοικητικής ιεραρχίας του εκπαιδευτικού συστήματος ή της εκπαιδευτικής μονάδας, αλλά διαφέρουν ως προς την έκταση και το πεδίο που αφορούν. Η διαφορά τους έγκειται στο βαθμό της εξουσίας και των αρμοδιοτήτων που έχει το κάθε όργανο για δράση.

Συμπερασματικά θα ορίζαμε ως εκπαιδευτική απόφαση είναι η συνειδητή έκφραση της βούλησης επιλογής μιας ενέργειας της ένα μονομελές ή συλλογικό όργανο της εκπαίδευσης που έχει τη σχετική εξουσία να εκφράζει αυτή τη βούληση,και η οποία,ανάλογα με τη μορφή και το όργανο αποφασίζει και στοχεύει στην επίτευξη ενός στόχου που αφορά:
α) τη συμπεριφορά του συνόλου των εργαζομένων ή εμπλεκομένων στο εκπαιδευτικό σύστημα ή στον εκπαιδευτικό οργανισμό, είτε μιας ομάδας εργαζομένων και εμπλεκομένων,είτε ενός ατόμου.
β) τα κάθε φύσης μέσα που χρησιμοποιεί το εκπαιδευτικό σύστημα ή η εκπαιδευτική μονάδα και
γ) τις σχέσεις του εκπαιδευτικού συστήματος ή της εκπαιδευτικής μονάδας με παράγοντες εκτός αυτού ή αυτής.

Η σημασία που έχουν οι εκπαιδευτικές αποφάσεις για έναν εκπαιδευτικό οργανισμό όπως προκύπτει από το εμπεριεχόμενα στον ορισμό τους,είναι κάτι περισσότερο,από προφανές, αφού αυτές είναι που μνούν,εξελίσσουν ή καταστρέφουν τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς ή και τον ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα.Αποφάσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά του οργανισμού,το πρόγραμμα σπουδών,την οργάνωση από τον εκπαιδευτικό οργανισμό ,την διδακτέα ύλη και την εξέλιξη των μαθητών/εκπαιδευόμενων , είναι μερικές από τις βασικότερες για την βιωσιμότητα του οργανισμού.

Μεγάλη σημασία έχει όχι απλά το να παίρνουμε αποφάσεις αλλά το ποιες αποφάσεις είναι αυτές και πως τις παίρνουμε, δηλαδή,αν είναι οι ενδεδειγμένες για τον εκπαιδευτικό οργανισμό ή το εκπαιδευτικό σύστημα σε δεδομένη στιγμή,καθώς επίσης αναλαμβάνονται με ορθολογικό τρόπο.

Έτσι ,οι αποφάσεις λαμβάνονται σε όλα τα επίπεδα διοίκησης,από τα ανώτατα μέχρι τα κατώτατα και είναι αυτές που παίζουν το βασικό ρόλο στη λειτουργία του κάθε οργανισμού.Για να λάβει ένα όργανο ή στέλεχος διοίκησης μια απόφαση θα πρέπει να έχει και τη σχετική εξουσία να το κάνει.Τα ανώτατα διοικητικά όργανα διαθέτουν πρωτογενή εξουσία για δράση,ενώ το iεραρχικό υφιστάμενο αφορά στην παράγωγη,δηλαδή, στην εξουσία που τους εκχωρείται.

Η εξουσιοδότηση ως όργανο-διοικητική έννοια σημαίνει εκχώρηση εξουσίας και ευθύνης από ένα ανώτερο ιεραρχικό όργανο ή θέση σε ένα κατώτερο όργανο ή θέση

Η αρμοδιότητα αφορά:

- Τη λήψη αποφάσεων
- Την ανάληψη πρωτοβουλιών
- Τη χορήγηση εντολών
- Τη διαχείριση καταστάσεων

Η αποτελεσματική μεταβίβαση αρμοδιοτήτων απαιτεί:

- Σαφώς καθορισμένου στόχους και χρονοδιάγραμμα
- Σαφώς καθορισμένα κριτήρια
- Στάδιο αναθεώρησης των διαδικασιών

Η εξουσιοδότηση είναι ενέργεια δύσκολη και πολύπλοκη και διέπεται από βασικές αρχές που βασίζονται στα εξής:

- Την ιεράρχηση των αρμοδιοτήτων
- Την επιλογή προσώπων
- Τον τρόπο εκχώρησης.

IV. Ιεραρχική δομή

Η ιεραρχική δομή και η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων συνεπάγεται τον ιεραρχικό έλεγχο, δηλαδή, την διαδικασία ελέγχου από τα άνω προς τα κάτω σε όλες τις βαθμίδες της διοικητικής ιεραρχίας.

1. Διακρίσεις ιεραρχικού ελέγχου

Ο ιεραρχικός έλεγχος διακρίνεται σε :

- Έλεγχο νομιμότητας, δηλαδή έλεγχο που αποβλέπει στο να εξετάσει αν έχει γίνει ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων δικαίου κατά την λήψη διάφορων αποφάσεων.
- Έλεγχο σκοπιμότητας που αποβλέπει στη διερεύνηση του σκοπού της διοικητικής πράξης, δηλαδή αν είναι σκόπιμη ή άσκοπη η συγκεκριμένη πράξη.

- Προληπτικό έλεγχο που αφορά τον έλεγχο που γίνεται πριν την έκδοση της διοικητικής πράξης.
- Κατασταλτικό έλεγχο, που ασκείται από διοικητικά ανώτερο όργανο μετά την έκδοση της διοικητικής πράξης.

V.Επίπεδα λήψης αποφάσεων

Οι εκπαιδευτικές αποφάσεις λαμβάνονται ανάλογα με το περιεχόμενο και το χώρο άσκησης διοικητικών αρμοδιοτήτων σε εθνικό, νομαρχιακό, τοπικό επίπεδο. Η σχολική μονάδα εντάσσεται σε αυτό το iεραρχικά οργανωμένο διοικητικό σύστημα και υπάγεται στο τοπικό επίπεδο. Μέσα στην ίδια την σχολική μονάδα μπορούμε να διακρίνουμε τα διοικητικά, τα διαχειριστικά και τα υποστηρικτικά όργανα τα οποία όλα μαζί διευκολύνουν το έργο της σχολικής μονάδας. Όπως διαπιστώνεται από την ανάλυση των επιπέδων λήψης αποφάσεων, βασικότερη διάκριση των επιπέδων στο εκπαιδευτικό σύστημα είναι αυτή που αφορά λήψη αποφάσεων στο επίπεδο της πολιτικής ηγεσίας και στο επίπεδο της υπαλληλικής ή διοικητικής ηγεσίας.

Οι εκπαιδευτικές αποφάσεις λαμβάνονται από διάφορα όργανα τα οποία αποτελούνται από φυσικά πρόσωπα και ανήκουν είτε στο κράτος είτε σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου. Τα όργανα δημόσιας διοίκησης διακρίνονται κυρίως:

- α) σε διοικητικά όργανα της πολιτείας και
- β) σε όργανα άλλων νομικών προσώπων που ασκούν δοτή δημόσια εξουσία και είναι γνωστά ως νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

1. Οργανα λήψης αποφάσεων στην εκπαίδευση

Έτσι για την εκπαίδευση έχουμε:

- Διοικητικά όργανα που ασκούν δοτή δημόσια εξουσία τα οποία εκφράζουν και εξωτερικεύουν τη βούληση άλλου

νομικού προσώπου το οποίο όμως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου το έχει ιδρύσει η ίδια η πολιτεία και το εμπιστεύεται ένα μέρος άσκησης της δικής του εξουσίας.

- Διοικητικά όργανα που εκφράζουν την βούληση του νομικού προσώπου της πολιτείας και είναι στην άμεση ευθύνη του υπουργείου Παιδείας, τελώντας ιεραρχική σχέση μαζί του.

Με βάση την έκταση της κατά τόπου αρμοδιότητας, τα όργανα διοίκησης του δημοσίου τομέα και σε πολλές περιπτώσεις και του ιδιωτικού διαιρούνται σε κεντρικά και περιφερειακά. Κεντρικά όργανα είναι τα κρατικά εκείνα όργανα που η κατά τόπου αρμοδιότητά τους για λήψη αποφάσεων εκτείνεται σε όλη την επικράτεια.

Αντίθετα, περιφερειακά διοικητικά όργανα του κράτους είναι αυτά που η αρμοδιότητά τους για λήψη αποφάσεων περιορίζεται μέσα σε ορισμένη διοικητική περιφέρεια. Τα περιφερειακά όργανα της κρατικής διοίκησης χωρίζονται:

- Σε περιφερειακά όργανα γενικής αρμοδιότητας, τα οποία εκπροσωπούν την περιφέρειά τους στην κυβερνητική εξουσία. Με την οργανική σημασία της λέξης είναι ένα είδος τοποτηρητών του κέντρου και
- Σε περιφερειακά όργανα ειδικών κλάδων

Η έννοια του περιφερειακού κρατικού οργάνου σε συνάρτηση με την έννοια των διοικητικών περιφερειών της επικράτειας μάλιστα σε αντιστοιχία με τα όργανα γενικής και ειδικής αρμοδιότητας όποτε έχουμε διοικητικές περιφέρειες, γενικές και διοικητικές περιφέρειες εδικές οι οποίες είναι σε κάθε περίπτωση είναι διαφορετικές.

Με ειδικές εξουσιοδοτήσεις μεταβιβάζεται στα περιφερειακά όργανα εξουσία από τα κεντρικά για την άσκηση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων. Σε πολλές περιπτώσεις οι αρμοδιότητες για λήψη αποφάσεων από τα περιφερειακά όργανα ασκούνται κάτω από την εποπτεία ή την καθοδήγηση των κεντρικών πολιτικών και διοικητικών μηχανισμών, οπότε μιλάμε για «αποσυγκέντρωση», σε άλλες οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται χωρίς την προηγούμενη έγκριση κεντρικών

πολιτικών και διοικητικών αρχών οπότε μιλάμε για «*αποκέντρωση*» αποφασιστικών αρμοδιοτήτων.

Όσο αφορά το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα παρόλες τις προσπάθειες που γίνονται για αποκέντρωση η εξουσία εξακολουθεί να παραμένει συγκεντρωμένη στα κεντρικά όργανα πλην είναι ελάχιστες εκείνες οι αποφασιστικές αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται στα περιφερειακά και τοπικά όργανα. Αποτέλεσμα είναι το ελληνικό σύστημα να εμφανίζεται στο σύνολό του ως ένα από τα πλέον συγκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα.

Συγκέντρωση και αποκέντρωση της εξουσίας συναντούμε σε όλα τα είδη των εκπαιδευτικών οργανισμών δημοσίων και ιδιωτικών, σχολικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης. Στο ιδιωτικό τομέα εμφανέστερο είναι το φαινόμενο της αποκέντρωσης στις περιπτώσεις τις οποίες έχουμε ομίλους εκπαιδευτικών οργανισμών που λειτουργούν με αποκεντρωμένα παραρτήματα. Στη περίπτωση αυτή τα κεντρικά όργανα μεταβιβάζουν τμήμα των αρμοδιοτήτων τους στα περιφερειακά τους όργανα. Επίσης μπορούμε να μιλήσουμε για μία σημαντική αποκέντρωση και αποσυγκέντρωση εξουσίας και μέσα στον ίδιο τον εκπαιδευτικό οργανισμό, όταν η εξουσία εκχωρείται από τα ανώτερα στα κατώτερα κλιμάκια, έστω και αν δεν λαμβάνεται υπόψιν το κριτήριο του γεωγραφικού χώρου που είναι σημαντικό για την έννοια της αποκέντρωσης στο δημόσιο τομέα.

Τα πλεονεκτήματα του αποκεντρωτικού συστήματος είναι:

- α) η άμεση αντίληψη που υπάρχει για την ρύθμιση μιας κατάστασης ώστε τα αποκεντρωμένα όργανα να έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες επιλογής της καταλληλότερης απόφασης,
- β) η ταχύτερη λήψη απόφασης και συνήθως την εκτέλεση της με το λιγότερο κόστος,
- γ) την αμεσότερη παρακολούθηση των αποτελεσμάτων που επιφέρει η απόφαση.

2. Διαχωρισμός οργάνων λήψης αποφάσεων

Τα όργανα λήψης αποφάσεως χωρίζονται σε μονομελή και συλλογικά. Όλοι μας μέσα στον εκπαιδευτικό οργανισμό είτε ως όργανα-πρόσωπα είτε ως όργανα-μέλη μιας ομάδας μπορούμε να πάρουμε αποφάσεις.

Τα διοικητικά όργανα του εκπαιδευτικού συστήματος και των εκπαιδευτικών οργανισμών ειδικά διακρίνονται από την άποψη του αριθμού των ατόμων-μελών που είναι εξουσιοδοτημένα να εκφράσουν βούληση σε δύο κατηγορίες:

- Σε όργανα-άτομα μονομελή όπου ένα μόνο άτομο είναι εξουσιοδοτημένο να παίρνει αποφάσεις και
- Σε όργανα συλλογικά που αποτελούνται από περισσότερα άτομα τα οποία μόνο από κοινού μπορούν να πάρουν αποφάσεις.

Από τα συλλογικά όργανα άλλα μεν είναι διοικητικές αρχές νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, έχουν δηλαδή αποφασιστική αρμοδιότητα και άλλα αποτελούν συλλογικά όργανα του νομικού προσώπου της πολιτείας. Από τα τελευταία λίγα μόνο έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες ενώ τα περισσότερα είναι εκτελεστικά όργανα και έχουν απλά χαραχτήρα γνωμοδοτικών, εισηγητικών ή συμβουλευτικών οργάνων.

Η λειτουργία των συλλογικών οργάνων διέπεται από ορισμένους κανόνες νομιμότητας. Κατά την λήψη των εκπαιδευτικών αποφάσεων αποφασιστικοί παράγοντες εμφανίζονται να είναι η σύνθεση των συλλογικών οργάνων και η λειτουργία τους και η αρμοδιότητά τους.

Τα μονομελή όργανα διευκολύνουν την διαδικασία λήψης αποφάσεων όταν πρόκειται για απλές αποφάσεις οι οποίες πρέπει να ληφθούν με ταχύτητα. Αντίθετα τα συλλογικά όργανα είναι αποτελεσματικά αν και χρονοβόρα όταν πρέπει να ληφθούν περίπλοκες αποφάσεις και η γνώμη του ενός δεν είναι αρκετή.

3. Άλλος διαχωρισμός των οργάνων

Επιπλέον τα όργανα κατατάσσονται σε αποφασιστικά, εκτελεστικά και γνωμοδοτικά-συμβουλευτικά -εισηγητικά όργανα.

Τα αποφασιστικά όργανα είναι αυτά που από το νόμο έχουν την εξουσία να εκδίδουν από μόνα τους και εκτελεστικές διοικητικές πράξεις είναι δηλαδή διοικητικές αρχές. Τα όργανα αυτά έχουν τις λεγόμενες « αποφασιστικές αρμοδιότητες » .

Αντίθετα τα εκτελεστικά όργανα είναι επιφορτισμένα με αρμοδιότητες εκτέλεσης και διαχείρισης των υποθέσεων της εκπαίδευσης, οι οποίες στο σύνολό τους υπαγορεύονται κυρίως από τα αποφασιστικά όργανα. Δηλαδή με τις ενέργειες των εκτελεστικών οργάνων υλοποιούνται τα έννομα αποτελέσματα που παράγονται με τις εκτελεστικές πράξεις των αποφασιστικών οργάνων.

Τα γνωμοδοτικα-συμβουλευτικα-εισηγητικά όργανα δεν έχουν ούτε αυτά αποφασιστικές αρμοδιότητες αλλά εκφέρουν γνώμη ή συμβουλεύουν και εισηγούνται προτάσεις προς τα όργανα που παίρνουν την τελική απόφαση.

Η λήψη συλλογικών εκπαιδευτικών αποφάσεων χαρακτηρίζεται από κοινά σημεία που υπόκεινται στη διαδικασία λειτουργίας των ομάδων ποι τις λαμβάνουν ή τις προετοιμάζουν. Μέσα στην ομάδα αναπτύσσεται μία δυναμική σχέση των ατόμων που διαμορφώνει τόσο την συμπεριφορά τους μέσα στην ίδια την ομάδα όσο και το ίδιο το αποτέλεσμα-απόφαση της ομάδας.

4. Συγκρούσεις κατά την λήψη αποφάσεων

Όπως είναι φυσικό αφού μέσα στην ομάδα αναπτύσσεται μία δυναμική υπάρχει πάντα κίνδυνος στη διαδικασία λήψης μιας απόφασης να υπάρξουν αντιθέσεις και συγκρούσεις λόγω των διαφορετικών συμφερόντων του συστήματος αξιών και των διαφορετικών στόχων που κάθε ομάδα θέτει. Τα θέματα

των συγκρούσεων στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς και η διευθέτησή τους είναι επίσης ένα από τα σημαντικά θέματα που αφορά την αποτελεσματική λήψη των εκπαιδευτικών αποφάσεων και την αποδοτική λειτουργία των εκπαιδευτικών οργανισμών. Οι συγκρούσεις μπορεί να είναι προσωπικές, μπορεί να είναι διομαδικές και μπορεί να είναι μεταξύ ομάδων και ατόμων.

Το εκπαιδευτικό στέλεχος θα πρέπει να έχει την ικανότητα και τις δεξιότητες να αναγνωρίζει τις συγκρούσεις σε όλες τις περιπτώσεις λήψης αποφάσεων και να είναι σε θέση να διαβλέπει αν αυτές θα συμβάλλουν στην πρόοδο ή θα δημιουργήσουν προβλήματα στην λειτουργία του οργανισμού ώστε να τις διευθετεί κατάλληλα.

Οι συγκρούσεις στον εκπαιδευτικό οργανισμό είναι δυνατό να προέρχονται από :

- Το σύστημα της επικοινωνίας των εκπαιδευτικών οργανισμών. Συνήθως η προβληματική επικοινωνία και η ανεπαρκής ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι η κυριότερη πηγή συγκρούσεων.
- Την οργανωτική δομή του εκπαιδευτικού οργανισμού. Γραφειοκρατικά χαρακτηριστικά , ανομοιογένεια προσωπικού, έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής, τρόποι συμμετοχής στο σύστημα εξουσίας.
- Τις αντιθέσεις μεταξύ των ομάδων. Κάθε εκπαιδευτικός οργανισμός αποτελείται από ομάδες ατόμων επίσημα ή ανεπίσημα οργανωμένες με διαφορετικά συμφέροντα η καθεμία.
- Τους ανθρώπινους παράγοντες. Κάθε άτομο έχει διαφορετική προσωπικότητα και προσπαθεί να ικανοποιήσει τις προσδοκίες του από τον επαγγελματικό του ρόλο και την κοινωνική του θέση με διαφορετικό τρόπο. Όταν το άτομο δεν είναι ικανοποιημένο ή δεν μπορεί να συγκρατήσει τις φιλοδοξίες του είναι πιθανό να αποτελέσει πηγή συγκρούσεων και αντιθέσεων μέσα στον εκπαιδευτικό οργανισμό.

5. Ο ρόλος της ηγεσίας κατά την λήψη αποφάσεων

Κατά την λήψη αποφάσεων σε ένα συλλογικό όργανο σημαντικό ρόλο παίζει το άτομο που είναι επιφορτισμένο με την προεδρία, το συντονισμό και την διαχείριση της ομάδας. Η ηγεσία είναι η αύξηση της επίδρασης και η υποταγή των υφιστάμενων στα πρόσωπα που ασκούν την εξουσία. Το χαραχτηριστικό αυτό είναι βασικό για τα άτομα που ασκούν εξουσία λόγω θέσης. Ο ρόλος του ηγέτη δεν είναι σημαντικός μόνο για τον τρόπο με τον οποίο θα ληφθεί ή όχι μία εκπαιδευτική απόφαση αλλά και για τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται και εξελίσσεται η δυναμική της ομάδας σε διαφορετικές συναντήσεις.

Τα στοιχεία που επιδρούν στην δυναμική των ομάδων για την λήψη μιας εκπαιδευτικής απόφασης είναι πάρα πολλά. Όσα περισσότερα από αυτά γνωρίζει ο εκπαιδευτικός manager και όση εμπειρία αποκτά τόσο πιο αποτελεσματικά μπορεί να διαχειριστεί το θέμα της λήψης των εκπαιδευτικών αποφάσεων σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο.

Όπως αναφέρουν οι Mortis και Everard βασικό στοιχείο της διαχείρισης των συναντήσεων για την λήψη εκπαιδευτικών αποφάσεων είναι η διαπίστωση των κριτηρίων με τα οποία αποτιμούμε την αποδοτικότητα της ομάδας και η τήρηση των οργανωτικών κανόνων μιας πολυμελούς συνάντησης. Σχετικά με την λήψη αποφάσεων θεωρούν βασικό κριτήριο το να διασαφηνιστεί εξαρχής αν οι αποφάσεις θα ληφθούν συμμετοχικά από τους μετέχοντες ή για κάθε απόφαση υπάρχει ορισμένο πρόσωπο που φέρει την ευθύνη και που με την βοήθεια της ομάδας θα σχηματίσει τελική γνώμη.

VI. Εκπαιδευτική διοίκηση και οικονομία

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση κοστίζουν. Ανθρώπινοι και χρηματοοικονομικοί πόροι τεράστιας αξίας αφιερώνονται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κάθε απόφαση έχει κόστος. Κάθε στέλεχος της εκπαίδευσης που ασκεί διοίκηση πρέπει να γνωρίζει τις βασικές οικονομικές έννοιες καθώς και με το μέρος εκείνο της οικονομικής σκέψης που σχετίζεται με την εκπαιδευτική διαδικασία. Τα οικονομικά της εκπαίδευσης ασχολούνται με την εφαρμογή της οικονομικής ανάλυσης στην εκπαίδευση καθώς επίσης και με την επίδραση της εκπαίδευσης στο οικονομικό γίγνεσθαι.

Οι ανάγκες των ατόμων-ομάδων ή κοινωνικών συνόλων είναι απεριόριστες αλλά οι διαθέσιμοι πόροι που απαιτούνται για την ικανοποίησή τους είναι περιορισμένοι, κατά συνέπεια υπάρχει ανάγκη επιλογών τόσο μεταξύ των στόχων όσο και μεταξύ των μέσων που απαιτούνται για την υλοποίηση των στόχων.

Η εκπαιδευτική διαδικασία βασίζεται στη συσσώρευση, ανάπτυξη και απόκτηση της γνώσης και των δεξιοτήτων που το άτομο και άρα η κοινωνία σαν σύνολο αποκτά. Αυτή η δυναμική διαδικασία βασίζεται σε μια αμοιβαία σχέση μεταξύ των «χρηστών» δηλαδή των διδασκόμενων και των «προμηθευτών» δηλαδή των διδασκόντων.

VII. Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη

Η έννοια της εκπαίδευσης στο ανθρώπινο κεφάλαιο που προάγει την οικονομική ανάπτυξη έχει τις ρίζες της στην εποχή του Adam Smith και των άλλων κλασσικών οικονομολόγων οι οποίοι τόνιζαν την αξία της επένδυσης στις ανθρώπινες δυνατότητες. Στη δεκαετία του 1960 οι οικονομολόγοι έδειξαν ότι η εκπαίδευση συμβάλλει άμεσα στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος βελτιώνοντας τις δεξιότητες και τις παραγωγικές δυνατότητες του εργατικού δυναμικού. Αυτό το σημαντικό

εύρημα οδήγησε σε πλήθος μελετών για την οικονομική της επένδυση στην εκπαίδευση.

Η προαναφερθείσες προσπάθειες μέτρησης της συμβολής της εκπαίδευσης στην οικονομική ανάπτυξη βασίστηκαν είτε στην προσέγγισή της «λογιστικής αύξησης» είτε στην «απόδοση» του ανθρώπινου κεφαλαίου προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε από πολλούς.

Η μέθοδος της «λογιστικής αύξησης» βασίζεται στην έννοια της συλλογικής συνάρτησης παραγωγής η οποία συνδέει τις εκροές (Y) με τις εισροές του φυσικού κεφαλαίου (K) και τις εργασίας (L). Η απλούστερη μορφή της συνάρτησης παραγωγής η οποία χρησιμοποιείται σε πολλές μελέτες αυτού του είδους, είναι : $Y=F(K,L)$.

Υπάρχουν πάρα πολλά στοιχεία και ευρήματα που αποδεικνύουν πως η εκπαίδευση έχει συμβάλει άμεσα και έμμεσα στην οικονομική ανάπτυξη. Αναφορικά με την σχέση εκπαίδευσης και οικονομικής ανάπτυξης δεν ξέρουμε αν η οικονομική ανάπτυξη προκαλεί και την αύξηση της επένδυσης στην εκπαίδευση ή το αντίστροφο.

Συμπερασματικά η οικονομική ιστορία σε συνδυασμό με την πρόσφατη οικονομετρική έρευνα επιβεβαιώνει την άποψη πως η επένδυση της εκπαίδευση συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη.

VIII. Η επένδυση στην εκπαίδευση

Ας εξετάσουμε τώρα ένα άλλο ερώτημα που σχετίζεται με την οικονομική αξία της επένδυσης και της κατάρτισης. Είναι αυτό της επιλογής μεταξύ ανθρώπινου δυναμικού με μηχανών. Την επιστημονική σκέψη έντονα απασχόλησε το ποια επένδυση μεταξύ αυτών των δύο είναι περισσότερο επικερδής. Τα πορίσματα πολυάριθμων ερευνών δείχνουν πως στις αναπτυσσόμενες χώρες ο μέσος όρος απόδοσης του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο του φυσικού κεφαλαίου, ενώ στις ανεπτυγμένες ισχύει το αντίθετο.

Αν οι κυβερνήσεις επιθυμούν να μεγιστοποιήσουν την ανάπτυξη πρέπει να γνωρίζουν πως η επένδυση στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση μπορεί να συγκριθεί με άλλες επενδυτικές μορφές και πρέπει επίσης να γνωρίζουν ποιες μορφές επένδυσης στην εκπαίδευση προσφέρουν την μεγαλύτερη απόδοση.

Στην οικονομική σκέψη θεωρείται κοινωνικά δίκαιη η πολιτική σύμφωνα με την οποία συμμετέχουν στο κόστος όλοι όσοι ωφελούνται. Από τις σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ωφελείται το κράτος και ευρύτερα η κοινωνία καθώς και ο εργοδότης, γιατί λόγω της μόρφωσης και της κατάρτισης των πτυχιούχων εργαζομένων τους αυξάνεται η παραγωγικότητα των επιχειρήσεών τους και άρα τα κέρδη τους, αλλά και οι πτυχιούχοι αφού ακολουθούν επαγγελματική σταδιοδρομία με υψηλότερες αποδοχές σε σύγκριση με μη πτυχιούχους για να είναι κοινωνικά δίκαιη χρηματοδότηση θα πρέπει να συμμετέχουν σε αυτήν όλοι οι προαναφερθέντες.

Πολυάριθμες έρευνες σε όλο το κόσμο έχουν δείξει πως σε κάθε επαγγελματική κατηγορία της αγοράς εργασίας, εκείνοι που έχουν κάνει περισσότερες σπουδές απολαμβάνουν υψηλότερες αποδοχές μέχρι την συνταξιοδότησή τους. Συμπερασματικά η εκπαίδευση συμβάλει στην ανάπτυξη μιας οικονομίας όσο και στην απόκτηση μεγαλύτερων αποδοχών για τους εργαζόμενους πράγμα που σημαίνει ότι η εκπαίδευση είναι εκτός των άλλων και οικονομικό αγαθό.

IX. Η εκπαιδευτική μονάδα ως μονάδα παραγωγής

Μια εκπαιδευτική μονάδα πρέπει να θεωρείται και μονάδα παραγωγής όπως θεωρείται και μία οποιαδήποτε τυπική οικονομική μονάδα. Μια παραγωγική μονάδα θα μπορούσε να οριστεί ως σύνολο του οποίου τα συστατικά μέρη μέσα από την αλληλοδιάθρωση και αλληλοσυσχέτισή τους αποσκοπούν στην παραγωγή αγαθών υπηρεσιών. Έτσι μια παραγωγική μονάδα παράγει «εκροές» δηλαδή ποικίλες μορφές γνώσης και

μάθησης. Αυτού του είδους η παραγωγική διαδικασία θα μπορούσε να απεικονιστεί ως εξής:

Εισροές → διαδικασία → εκροές

Οι εκροές από την οικονομική οπτική γωνία, περιλαμβάνουν τους πόρους που απαιτούνται για να λειτουργήσει ένας εκπαιδευτικός οργανισμός . Ας δούμε ποια είναι αυτά:

- Οι πραγματικοί πόροι: ύλη, τα αγαθά και υπηρεσίες που απαιτούνται όπως
  - Διδακτικό και βοηθητικό προσωπικό
  - Διδασκόμενοι
  - Εποπτικό και διδακτικό υλικό
  - Εξοπλισμός
  - Κτίρια και γη
- Οι χρηματικοί πόροι είναι σημαντικοί για την απόκτηση άλλων παραγωγικών πόρων.
- Ο χρόνος : οι πόροι χαραχτηρίζονται από την διάσταση του χρόνου, η χρήση του χρόνου κατά την διαδικασία μάθησης παίζει σημαντικό ρόλο αφού μια συγκεκριμένη ύλη πρέπει να διδακτεί σε συγκεκριμένο χρόνο. Ο χρόνος φοίτησης στην μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση αποκτά και οικονομική σημασία για τους μαθητές εξαιτίας του διαφυγόντος εισοδήματος.
- Η πληροφόρηση : η αποτελεσματική και αποδοτική χρήση της πληροφόρησης θεωρείται η σημαντικότερη προϋπόθεση για την επιτυχή άσκηση της διάθεσης. Για αυτό θα πρέπει ο διευθυντής να ερευνά και να εντοπίζει πιθανές πηγές πληροφόρησης και να κινητοποιεί όλο το δυναμικό της εκπαιδευτικής μονάδας προς αυτήν την κατεύθυνση.

Η διαδικασία περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι πόροι ενός συστήματος συνδυάζονται για την παραγωγή των αποτελεσμάτων του είναι ενσωματωμένη στο πρόγραμμα σπουδών μιας εκπαιδευτικής μονάδας, στις εκπαιδευτικές

μεθόδους και ευρύτερα στη δομή και στους τρόπους με τους οποίους λειτουργεί ένας εκπαιδευτικός οργανισμός.

Οι εκροές αντιπρωπεύουν τα άμεσα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων ενός εκπαιδευτικού οργανισμού. Η μάθηση και η απόκτηση γνώσης, οι δεξιότητες και η συμπεριφορά των ατόμων ως αποτέλεσμα της σχολικής εμπειρίας αποτελούν τις κύριες εκροές ενός εκπαιδευτικού κύκλου.

Όσο η ζήτηση για εκπαίδευση αυξάνεται και η διάθεση των κρατικών πόρων αδυνατεί να ικανοποιήσει την ζήτηση τόσο η πίεση για αύξηση της αποδοτικότητας και για όσο το δυνατόν πιο σωστή χρήση των πόρων αυξάνεται. Ένα ανθρωποσύστημα όταν αντιμετωπίζει αυξημένη κοινωνική και οικονομική ζήτηση έχει στην διάθεσή του 3 εναλλακτικές επιλογές:

- α) να διαθέσει περισσότερους πόρους ανακαλύπτοντας νέες πηγές,
- β) να αποδεχτεί φτωχότερη ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών ή να μειώσει την πρόσβαση σε αυτές,
- γ) να αυξήσει την αποδοτικότητα με την οποία χρησιμοποιούνται οι διαθέσιμοι πόροι.

Η πρώτη επιλογή είναι συνήθως δύσκολη αλλά δεν πρέπει να αποκλείεται θα πρέπει μάλιστα να τονιστεί πως μια σημαντική επιδίωξη των διευθυντών των εκπαιδευτικών οργανισμών πρέπει να είναι η εξερεύνηση πόρων από τρίτες πηγές όπως χορηγίες, δωρεές αλλά και διάφορα προγράμματα όπως αυτά που χορηγούνται από

την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η δεύτερη επιλογή είναι ευνόητο πως δεν πρέπει να γίνεται αποδεκτή. Έτσι η αύξηση της αποδοτικότητας του συστήματος καθίσταται η πιο σημαντική επιλογή.

Κεφάλαιο 2^ο: Η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία

I. Η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία

1.Η ίδρυσή της

Μετά την μεγάλη Ελληνική επανάσταση και όταν το έθνος μετά από ένα δύσκολο αγώνα κατόρθωσε να ανακτήσει εν μέρει την ελευθερία του,ένας φωτισμένος άνθρωπος,ο Ιωάννης Κοκκώνης,πρώτος διευθητής του διδασκαλείου,θεμελιωτής και διοργανωτής της στοιχειώδους εκπαίδευσης στην Ελλάδα συνέλαβε την ιδέα της ίδρυσης μιας εταιρείας με κύριο καταστατικό σκοπό την εκπαίδευση του γυναικείου φύλου.Πίστευε,δηλαδή, ο σοφός εκείνος εκπαιδευτικός ότι παράλληλα με την εκπαίδευση αρρένων έπρεπε να δημιουργηθούν πυρήνες και για την μόρφωση θηλέων. Παρά την έντονη προκατάληψη της κοινής γνώμης.

Ως γενικός,όμως,επιθεωρητής των Δημοτικών σχολείων της χώρας είχε διαπιστώσει ότι δεν υπήρχαν αρκετά σχολεία και ότι οι κύριες αιτίες ήταν η τότε κατάσταση των Δήμων και η έλλιψη των διδασκαλισσών.Για αυτό ήταν αναγκαίο να ιδρυθεί στη πρωτέυσουσα σχολείο. Οι εκπαιδευτικές ιδέες του Κοκκώνη βρήκαν άμεση απήχηση ανάμεσα σε πνευματικές προσωπικότητες των χρόνων εκείνων. Έτσι με την συμπαράσταση αρχικά του Γεργίου Γενναδίου μεγάλου δασκάλου του γένους και του Μιχαήλ Αποστολίδη κατόρθωσε να δημιουργήσει τις προυποθέσεις για την υλοποίηση των

σχεδίων του.Στις 25 Ιουλίου 1836 συγκαλεί σε πρώτη συνεδρίαση 73 Διανοούμενους και φιλοπρόδους Αθηναίους, οι οποίοι ιδρύουν την « εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία ».

2. Η λειτουργία του πρώτου σχολείου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

Η έναρξη των μαθημάτων στο νεοσύστατο σχολείο της εταιρείας έγινε στις 7 Ιουνίου 1837. Το αρχικό σχολείο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας ήταν χωρισμένο σε δύο τμήματα, σε προκαταρκτικό , όπου παρεχόταν δωρεάν η στοιχειώδη εκπαίδευση και σε ανώτερο αποτελούμενο από τρεις τάξεις και σε αυτό ήταν υποχρεωτική η καταβολή διδάκτρων.

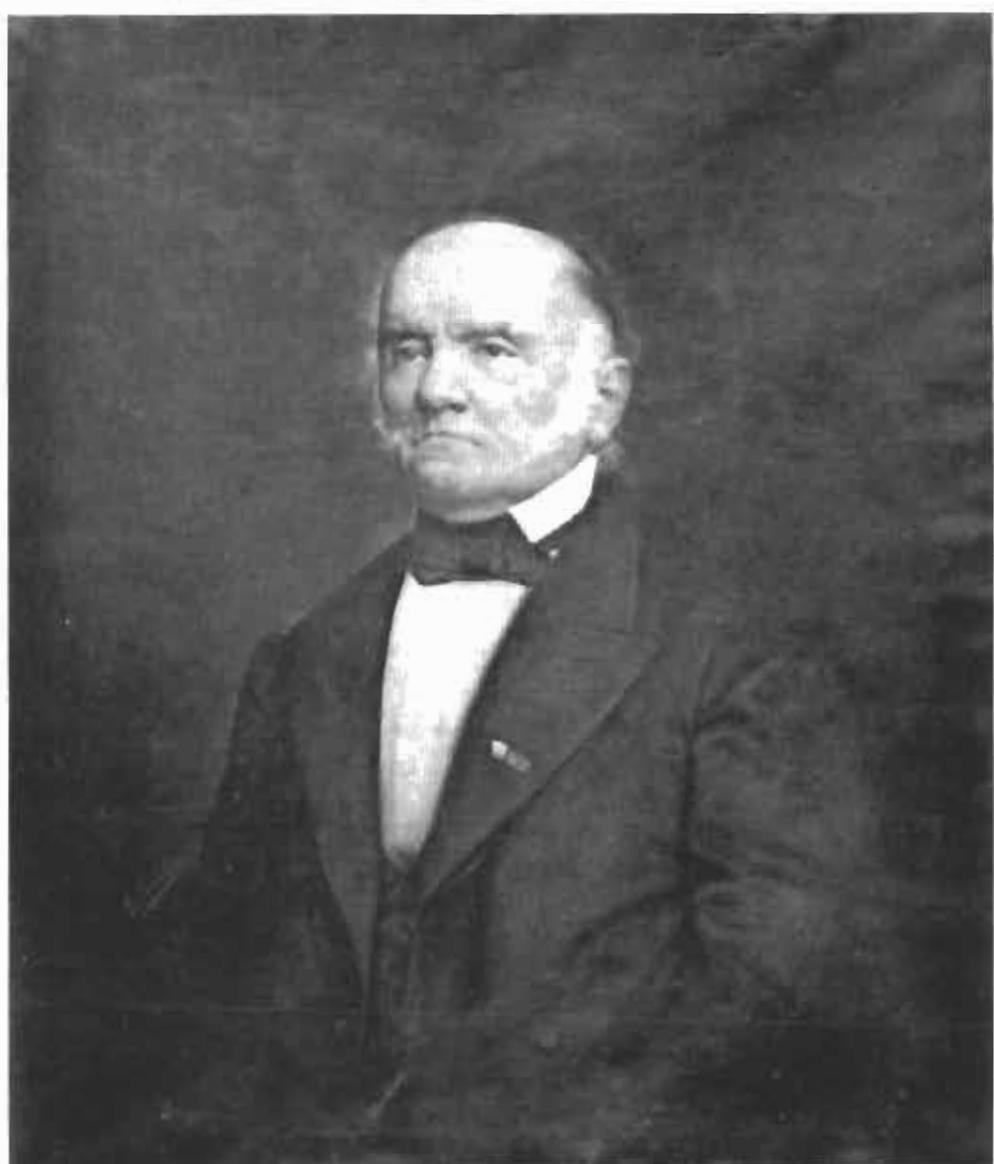
3. Ο Απόστολος Αρσάκης

Γεννήθηκε στις 6 Ιανουαρίου 1792 στο χωριό Χοταχόβα της επαρχίας Κορυτσάς της Βορείου Ήπειρου.Όταν ήταν 6 ετών Μαζί με τους γονείς του μετανάστευσαν στο Βουκουρέστι, όπου εκεί πήγε στο ελληνικό σχολείο και μετά στο Γυμνάσιο.Μετά το τέλος των γυμνασιακών του σπουδών γράφτηκε στην Ιατρική σχολή του πανεπιστημίου Halle της Σαξονίας. Αφού ολοκλήρωσε ο Αρσάκης τις σπουδές του στην Βιέννη στεφανωμένος με τις δάφνες της Ιατρικής επιστήμης και της Ελληνικής κλασσικής φιλολογίας επέστρεψε στο Βουκουρέστι όπου είχε επιτυχία σαν ιατρός. Από το 1822 ασχολήθηκε με την πολιτική, έγινε υπουργός εξωτερικών.Από όλα αυτά είχε φτάσει στο απόγειο της δόξας.Ποτέ όμως δεν λησμόνησε την πατρίδα του την Ελλάδα και τα προβλήματά της τα έβλεπε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Η προσφορά του Αρσάκη ανήλθε στο συνολικό ύψος των 566.000 δραχμών εκείνης της εποχής.Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας μετά από αυτή την δωρεά επιδόθηκε με σύντομες προσπάθειες στην αποπεράτωση του εκπαιδευτηρίου,που αμέσως έγινε γνωστό σε όλη την Ελλάδα ως « ΑΡΣΑΚΕΙΟ

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟ ». Το ίδρυμα αυτό αμέσως μετά την λειτουργία του αναδείχτηκε σύντομα ο σπουδαιότερος εκπαιδευτικός φορέας που οργάνωσε την εκπαίδευση των θηλέων στην Ελλάδα και υποκατέστησε εξ ολοκλήρου σχεδόν το κράτος στο τομέα της γυναικείας εκπαίδευσης.

Ο Απόστολο Αρσάκης ίδρυσε και στην γενέτειρά του Χοταχόβα της Βορείου Ηπείρου σχολείο όπου ήταν η τελευταία πράξη παιδείας εκ μέρους του. Ο Αρσάκης πέθανε στις 16 Ιουλίου 1874 σε ηλικία 82 ετών. Η Ελλάς και ιδιαίτερα η παιδεία του έθνους του οφείλουν πολλά.

Ο Απόστολος Αρσάκης.

4. Άλλοι ευεργέτες της Φιλεκπαιδευτικής εταιρείας

Εκτός όμως από τον Απόστολο Αρσάκη υπήρξαν και άλλοι ανώνυμοι και επώνυμοι ευεργέτες της εταιρείας, όπως η Βασίλισσες της Ελλάδος Αμαλία και Όλγα, οι Ήπειρώτες Μιχαήλ και Ελένη που ίδρυσαν το *Τοσίτσειο* εκπαιδευτήριο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας το 1865, ο Σπύρος Βαλέτας, η Ιφιγένεια και ο Γιώργος Σίνας και άλλοι πολλοί ευεργέτες που προσέφεραν για την Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία.

II. Διάταγμα έγκρισης Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Ἐπὶ τῇ ἀναφορᾷ τῆς Γραμματείας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τῆς 8(20) Αὐγούστου ἐ.ē. περὶ τῆς κάτω ὑποθέσεως, ἔγκριναμεν τὴν ἐνεκα τῆς προόδου τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ σιασταθεῖσαν Ἐταιρείαν δηλουντες πρὸς αὐτῆν τὴν ιδιαιτέραν Β. Ἡμῶν εὐαρέσκειαν, καὶ διατάττονται δην δημοσιευθῶσι τὰ περὶ αὐτῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως ὁμοῦ καὶ αἱ διατυπωσίες τῆς.

Η εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου Κουντουριώτη γενομένη εκλογὴ τοῦ προέδρου αὐτῆς ἔγκρινεται.

Ἐν Αθήναις τῇ 28 Αἰγυπτίου (9 Σεπτεμβρίου) 1836

Ἐν ὄνόματι καὶ κατ' ιδιαιτέραν διαταγήν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλιστήριος τοῦ Βασιλέως

Τὸ Υπουργικὸν Συνέδριον

Ἄρμαντεργ 1 Ρίζος Σμάλτε Δρ Μανδολας Αλ Γ Κριεζερ Γ Λασσάνης

III. Η ίδρυση του Αρσάκειου Παρθεναγωγείου Πατρών

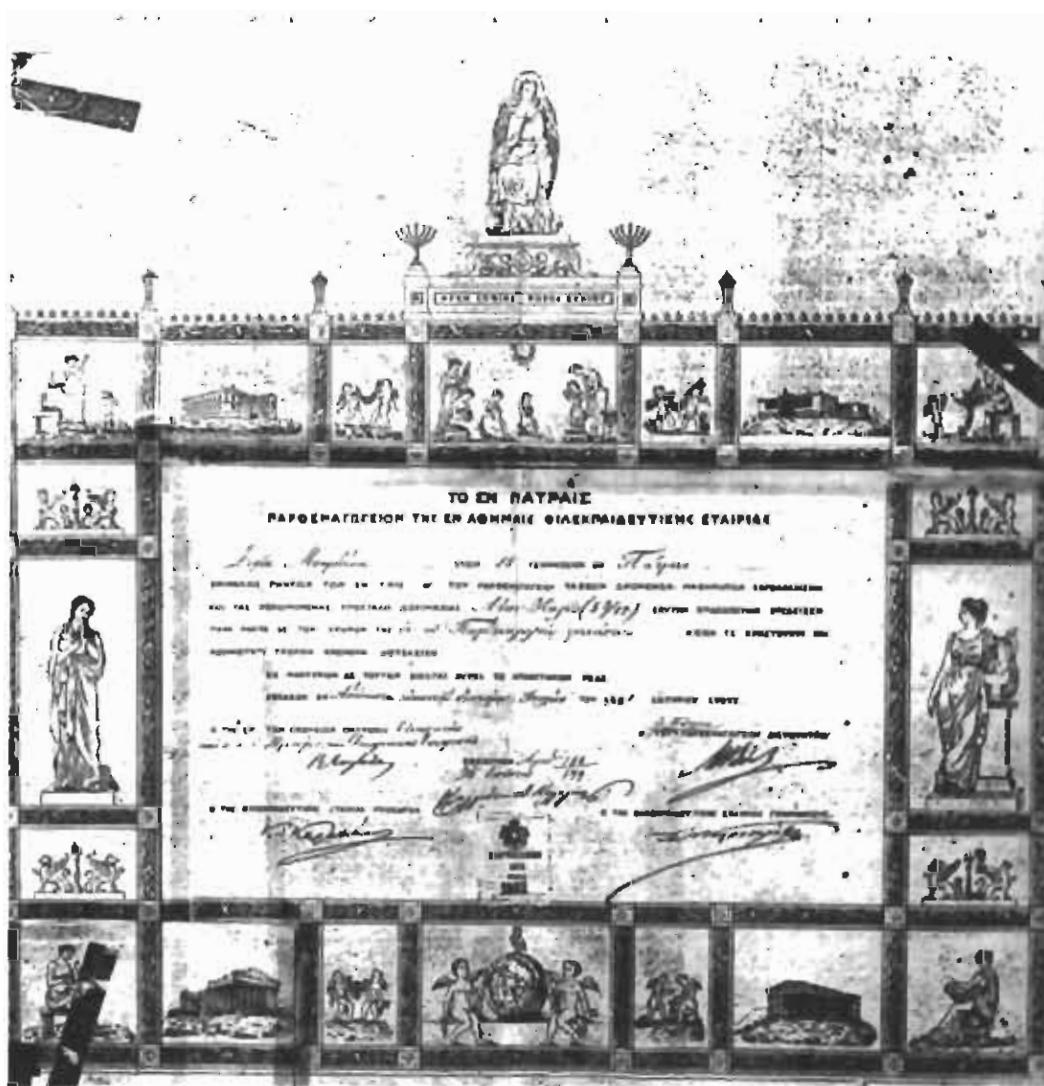
1. Γενικά

Αίτημα των Πατρών για την ίδρυση εκπαιδευτηρίου στην Πάτρα από την « εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία » υπεβλήθη προς το Διοικητικό Συμβούλιο το 1874 συγκεκριμένα, όπως αναφέρει ο τότε γενικός γραμματέας της εταιρείας στην από 26 Ιανουαρίου 1875 έκθεσή του προς την γενική συνέλευση των μελών, «τεσσαράκοντα και εις των ευνπόληπτων πολιτών των Πατρών » υπέβαλαν επισήμως αίτημα για την ίδρυση του Αρσακείου παρθεναγωγείου. Όμως κατά την περίοδο εκείνη ,η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία είχε αρκετές επιφυλάξεις και δεν ήθελε να επεκταθεί περισσότερο με την ίδρυση ενός ακόμα σχολείου της σε επαρχιακή πόλη αφού άλλωστε δεν είχε και επαρκείς εγγυήσεις περί του αν θα ήταν σε θέση να ανταποκριθεί σε νέες πρόσθετες δαπάνες. Για αυτό και το αίτημα των Πατρινών δεν ικανοποιήθηκε.

Μετά από μία δεκαετία στις αρχές δηλαδή του 1884. Ο Δήμος Πατρέων επαναφέρει το αίτημα των κατοίκων της πόλεως προς την Εταιρεία και της παρέχει τη διαβεβαίωση ότι θα προσφέρει κατάλληλο οικοδόμημα για την στέγαση του εκπαιδευτηρίου.Το Διοικητικό Συμβούλιο ύστερα από αυτό αποδέχεται το αίτημα υπό την προϋπόθεση όμως ότι ο Δήμος Πατρέων,πέρα από την διάθεση του οικοδομήματος,θα παρείχε και εγγυήσεις για την κάλυψη υπερβάλλουσων δαπανών κατά την εγκατάσταση του εκπαιδευτηρίου. Κατόπιν τούτου το Δημοτικό Συμβούλιο στην συνεδρίαση των μελών του στις 19 Ιανουαρίου 1886 αφού συζήτησε τους όρους που έθετε η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, διατύπωσε τις αντιπροτάσεις του προς αυτήν.

Φαίνεται όμως ότι η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία δεν είχε την πρόθεση να αναλάβει δαπάνες και επισκευές ή προσθήκες κτισμάτων στο παρεχόμενο από τον Δήμο Πατρών κτήριο για την στέγαση του παρθεναγωγείου,για αυτό και οι αντιπροτάσεις

της Δημοτικής αρχής δεν έγιναν αποδεκτές από τη διοίκηση της Εταιρείας. Παρόλα αυτά το αίτημα των κατοίκων της πόλεως παρέμενε ανοικτό μέχρις ότου τελικά βρήκε την ικανοποίησή του. Εκείνος δε που συνέβαλε αποτελεσματικά στην λύση του προβλήματος ήταν ο δικηγόρος και βουλευτής Αχαΐας Αχιλλέας Γεροκωστόπουλος, υπουργός των εκκλησιαστικών και της δημόσιας εκπαίδευσης κατά το 1891, οπότε και οριστικοποιήθηκε η συμφωνία μεταξύ Δήμου Πατρέων και Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας για την ίδρυση του σχολείου της στην Αχαϊκή πρωτεύουσα. Το γεγονός χαιρετίστηκε με ιδιαίτερη ικανοποίηση στην Πάτρα.

Αποίντιγια τού «Ἐν Πάτραις Αραιακείον Παρθεναγωγείον» ἰτους 1902. Έχει ἐκδοθεῖ στὴν Αθῆνα μὲν ἡμέραμην 22.7.1902 καὶ ὑπογράφεται ἀπὸ τὸν Ηφέδο καὶ τὸν Γραμματέα τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Εταιρείας.

2. Η στέγαση του Παρθεναγωγείου

Το σχολείο στεγάστηκε στο διώροφο κτήριο του Γεωργίου Νιανιάρα, στην οδό Ρήγα Φεραίου στο κέντρο της πόλεως. Το εκμίσθωσε ο Δήμος Πατρέων με ετήσιο συνολικό μίσθισμα 240.000 δραχμών και το παραχώρησε στην Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία για την εγκατάσταση του Παρθεναγωγείου. Το κτήριο αντό παρέμεινε μέχρι και το 1940.

Το παλαιό Αρσάκειο σήμερα ανακανισμένο έχει χαραχτηριστεί ιστορικό διατηρητέο οικοδόμημα και είναι ιδιοκτηρία Θ. Κούκουρα.

3. Η Διοικητική Επιτροπή και οι προκαταρκτικές εργασίες για την λειτουργία του Παρθεναγωγείου

Αφού η ίδρυση του Αρσακείου Παρθεναγωγείου στην Πάτρα αποφασίστηκε οριστικά πλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε πενταμελή επιτροπή αποτελούμενη από επίλεκτα μέλη της Πατραϊκής κοινωνίας. Αρχικά, έργο της επιτροπής ήταν η πραγματοποίηση όλων των προκαταρκτικών εργασιών καθώς και των αναγκαίων διοικητικών πράξεων για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία του υπό ίδρυση σχολείου κάτω από την άμεση εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Πρώτος πρόεδρος της Διοικητικής Επιτροπής του Αρσάκειου παρθεναγωγείου των Πατρών υπήρξε ο Επαμεινώνδας Πετραλιάς, ταμίας ο Σταμ. Θεοχάρης και μέλη οι Α.Σταμάτης, Γ.Σουλιώτης και Κ. Παπαγιάννης.

Μετά την συγκρότηση της η επιτροπή επιδόθηκε σε έντονη δραστηριότητες στο έργο της, που αρχικά εστίασε την προσοχή της στην παρακολούθηση των επισκευών και των μεταρρυθμίσεων που έπρεπε να γίνουν στο κτήριο του Νιανιάρα. Παράλληλα φρόντισε για την προμήθεια όλων εκείνων των αντικειμένων που ήταν απαραίτητα για την λειτουργία του σχολείου και του οικοτροφείου (θρανία, τραπέζια, γραφεία, κρεβάτια, είδη μαγειρείου κλπ). Άλλες αρμοδιότητες ήταν η σύνταξη του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων, η πρόταση για διορισμό ή απόλυτη εκπαιδευτικών και άλλων. Ακόμα και αυτή την ποινή της αποβολής από το Παρθεναγωγείο επέβαλε η Διοικητική Επιτροπή ύστερα από πρόταση της διευθύντριας του σχολείου.

Χωρίς να μειώνεται γενικότερα η ουσιαστική προσφορά των μελών της Διοικητικής Επιτροπής προς το εκπαιδευτήριο, πρέπει να σημειωθεί ότι στα πρώτα χρόνια παρατηρήθηκαν κάποιες οικονομικές δυσκολίες. Αντιμετωπίστηκαν όμως αμέσως και δεν είχαν σοβαρές επιπτώσεις στην ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του Παρθεναγωγείου.

Ανεξάρτητα από κάποιες περιπτώσεις, γενικά η προσφορά της Διοικητικής Επιτροπής στο Αρσάκειο παρθεναγωγείο λόγω και της εξαίρετης θέσης των μελών της στην κοινωνία των

Πατρών υπήρξε ουσιαστική. Είναι επίσης αδιαμφισβήτητο ότι η ομαλή λειτουργία του σχολείου, κυρίως στην αρχή, οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στο ζήλο, στην αφοσίωση και την εργατικότητα όλων εκείνων των ανθρώπων που κατά καιρούς αφιλοκερδώς υπηρέτησαν το σχολείο ως μέλη της Διοικητικής Επιτροπής.

4. Η έναρξη των μαθημάτων και η λειτουργία του Παρθεναγωγείου

Σύμφωνα με οδηγίες του Διοικητικού Συμβουλίου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας τα μαθήματα στο νεοσύστατο Αρσάκειο Παρθεναγωγείο Πατρών άρχισαν την Δευτέρα 3 Φεβρουαρίου 1892.

Το πρώτο χρόνο λειτούργησε στο Αρσάκειο Πατρών πρότυπο Δημοτικό σχολείο και Νηπιαγωγείο. Στο οποίο φοιτούσαν και αγόρια. Η λειτουργία του ήταν ομοιόμορφη με τα αντίστοιχα σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας των Αθηνών.

Με το διάταγμα στις 13 Οκτωβρίου 1861 είχε αναγνωριστεί επίσημα από το κράτος ως Διδασκαλείο το σχολείο Θηλέων Αθηνών της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Αργότερα αναγνωρίστηκαν επίσης ως διδασκαλεία και τα άλλα Παρθεναγωγεία της Εταιρείας που λειτουργούσαν στην Κέρκυρα, στην Λάρισα και στην Πάτρα.

Από τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του το Αρσάκειο Πατρών φάνηκε ότι ήταν υψηλής στάθμης διδακτήριο και το πιο άρτια οργανωμένο στην Αχαϊκή πρωτεύουσα. Επομένως είναι ευνόητο γιατί παρατηρήθηκε μεγάλη προσέλευση μαθητριών τα αμέσως επόμενα χρόνια – το δεύτερο χρόνο λειτουργίας του σχολείου γράφτηκαν 238 μαθήτριες – και το Αρσάκειο Πατρών, όπως και τα άλλα σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, αναδείχτηκε σε « φυτώριο μητέρων Ελληνίδων Διδασκαλισσών του Θήλεος Γένους ».

Το πρόγραμμα των μαθημάτων ήταν ενιαίο για όλα τα σχολεία της Εταιρείας και πάντοτε είχε την έγκριση του Υπουργείου Εκκλησιαστικών και της Δημόσιας εκπαιδεύσεως.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας προσαρμοζόμενο στις εκάστοτε παρουσιαζόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες αλλά και τις απαιτήσεις της εξελισσόμενης κοινωνικής ζωής, ίδρυσε και στην Πάτρα, με την από 29 Οκτωβρίου 1914 απόφαση του «*τριτάξιο αστικό σχολείο*».

Το 1918 καταργήθηκε το νηπιαγωγείο που ήταν προσαρτημένο στο διδασκαλείο. Το 1919 λειτούργησε και πάλι το μονοτάξιο δημοτικό σχολείο που είχε διακόψει τις εργασίες του. Με προεδρικό διάταγμα το 1930 ιδρύθηκε το Αρσάκειο Γυμνάσιο Πατρών της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας.

Προφανώς επειδή τα αστικά σχολεία θηλέων δεν κατόρθωσαν να ανταποκριθούν στους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκαν, για αυτό άλλωστε και η λειτουργία τους υπήρξε σύντομη μετά την ίδρυση του Αρσάκειου Γυμνασίου Πατρών παρατηρήθηκε μεγάλη προσέλευση μαθητριών, γεγονός που ανάγκασε την γενική διευθύντρια των σχολείων να χωρίσει την Α τάξη του Γυμνασίου σε δύο πολυάριθμα τμήματα.

Συγχρόνως με την λειτουργία του Γυμνασίου τον ίδιο χρόνο (1930) ιδρύθηκε και η πρώτη τάξη του πεντατάξιου διδασκαλείου, ενώ λόγω έλλειψης μαθητριών δεν λειτούργησε ανώτατο Παρθεναγωγείο.

Κατά το 1955 η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία ίδρυσε στην Πάτρα την «Αρσάκειο Σχολή Οικογενειακής και Κοινωνικής Αγωγής» μονοετούς φοιτήσεως στην οποία εδιδάσκοντο, εκτός των άλλων, μαθήματα βρεφοκομίας, διαιτητικής, ραπτικής και οικιακής οικονομίας. Την σχολή διεύθυνε η καθηγήτρια οικοκυρικών Αθανασία Θωμαδάκη και στις απόφοιτες έδινε ειδικό απολυτήριο τίτλο. Όμως μετά από τρία χρόνια η σχολή διέκοψε τις εργασίες της επειδή δεν ήταν ικανοποιητικός ο αριθμός των μαθητριών.

Κεφάλαιο 3^ο:Η Αρσάκειος Παιδαγωγική Ακαδημία

I. Ιδρυση παιδαγωγικών ακαδημιών

1. Γενικά

Το έτος 1933 καταργήθηκαν όλα τα μονοτάξια, τριτάξια και πεντατάξια διδασκαλεία και στην θέση τους ιδρύθηκαν με το νόμο 5802/1933 οι παιδαγωγικές ακαδημίες στις οποίες φοιτούσαν απόφοιτοι γυμνασίων μετά από εισιτήριες εξετάσεις. Ο παραπάνω ιδρυτικός νόμος συμπληρώθηκε το 1937 με τον ΑΝ953 σύμφωνα με τον οποίο οι παιδαγωγικές ακαδημίες χαρακτηρίστηκαν σχολές ανώτατης εκπαιδεύσεως στις οποίες μορφώνονταν θεωρητικά και πρακτικά οι δάσκαλοι και οι δασκάλες, με διάρκεια φοιτήσεως διετή. Αργότερα με το νόμο 4379/64 η φοίτηση στις παιδαγωγικές ακαδημίες έγινε τριετής. Με τον ΑΝ 129/67 η φοίτηση ορίστηκε σε αυτές πάλι διετής.

Σύμφωνα με τον περί ακαδημιών νόμο το εξατάξιο πρότυπο δημοτικό σχολείο προσαρτήστηκε στην ακαδημία, ενώ από το σχολικό έτος 1949-50 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εκπαιδευτικής Εταιρείας ιδρύθηκε και πάλι το μονοτάξιο δημοτικό σχολείο, για να εξυπηρετήσει και αυτό τις εκπαιδευτικές ανάγκες της παιδαγωγικής ακαδημίας. Αρχικά η διεύθυνση της νεοσύστατης παιδαγωγικής ακαδημίας ανατέθηκε στην τότε γενική διευθύντρια των Αρσακείων σχολείων Μαρία Ξύδη.

Σύμφωνα με υπολογισμούς ο αριθμούς των διδασκάλων που αποφοίτησαν από το διδασκαλείο και την παιδαγωγική ακαδημία των Πατρών ανέρχεται σε 3520 περίπου.

2. Οι προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις

Την ημερομηνία των εξετάσεων καθόριζε η διοικητική επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, η οποία στη συνέχεια καλούσε με γραπτή πρόσκληση της να παραστούν σε αυτές ο Αρχιεπίσκοπος Πατρών, ο Νομάρχης και ο Δήμαρχος που ήταν μέλη της εφορευτικής επιτροπής του παρθεναγωγείου, άλλες στρατιωτικές και πολιτικές αρχές, οι γονείς των μαθητριών και οπωσδήποτε ο ιδρυτής του Αρσακείου Αχιλλέας Γεροκωστόπουλος.

Για τις πτυχιακές εξετάσεις τους οι μαθήτριες του διδασκαλείου μέχρι το 1898 μετέβαιναν στο Αρσάκειο Αθηνών ενώ έπειτα οι εξετάσεις για την απόκτηση πτυχίου γίνονταν στο Αρσάκειο Πατρών, αλλά τα θέματα τα έστελνε από την Αθήνα η εξεταστική επιτροπή και μάλιστα με σφραγισμένο φάκελο που αποσφράγιζε η διευθύντρια πριν από την έναρξη των εξετάσεων ενώπιον της αντίστοιχης επιτροπής του Αρσακείου Πατρών. Από το σχολικό έτος 1914-1915 και μετά οι πτυχιακές εξετάσεις για την απόκτηση πτυχίου δασκάλας γίνονταν στο Αρσάκειο Πατρών από εξεταστική επιτροπή που την αποτελούσαν οι διδάσκοντες καθηγητές του εκπαιδευτηρίου.

Κατά την περίοδο των εξετάσεων γίνονταν κάθε χρόνο και οι γυμναστικές επιδείξεις των μαθητριών του Αρσακείου, συνήθως στο γυμναστήριο των Πατρών «Ο Παναχαικός». Ξεχωριστή φροντίδα έδειχνε το σχολείο για τις μαθήτριες που προέρχονταν από περιοχές εκτός των Πατρών και δεν έμεναν στο οικοτροφείο του Παρθεναγωγείου, συχνά τις επισκέπτονταν στους χώρους διαμονής τους μέλη του διδακτικού προσωπικού για να έχουν γνώση του περιβάλλοντος και των συνθηκών κάτω από τις οποίες ζούσαν.

Σύμφωνα με τους κανονισμούς του σχολείου δεν επιτρεπόταν να πηγαίνουν οι μαθήτριες στα δημόσια θεάματα, κινηματογράφους, θέατρα, χορούς κλπ. Μάλιστα στο παρθεναγωγείο λειτουργούσε και πειθαρχικό συμβούλιο.

Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι κατά τρόπο πρωτοποριακό η τότε διευθύντρια του παρθεναγωγείου Περσεφόνη Παπαδοπούλου επειδή είχε κατανοήσει ότι το σχολείο είναι ο πιο κατάλληλος χώρος για την καλλιέργεια και την ανάπτυξη ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για την αρμονική συμμετοχή των τροφίμων τους στην μετασχολική κοινωνία των ενηλίκων, και την προετοιμασία τους, για την ζωή, εισηγήθηκε στο σύλλογο των καθηγητών την ίδρυση «μαθητικής κοινότητας» στο παρθεναγωγείο από το σχολικό έτος 1937-1938 με την προϋπόθεση να μην απονεμηθούν τίτλοι στα μέλη της κοινότητας, γιατί, κατά την γνώμη της εισηγήτριας «εξάπτουν την αντιζηλία των μαθητριών». Πρόκειται δηλαδή για τον θεσμό των «μαθητικών κοινοτήτων» που μετά δεκαετίες καθιερώθηκε νομοθετικά στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Από τήν αναμετοχή απουδαστριῶν τῆς Ημεραγγεικῆς Ακαδημίας στή λαϊκοποίηση τῆς εἰκόνας τοῦ Ἅγιον Ανδρέου 130 Νοεμβρίου 1957.

Σπουδαστές Παιδαγωγικής Ακαδημίας, Ιούλιος 1961.

3.Βραβεία –διαγωνισμοί

Εκτός από τις προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις στο Αρσάκειο εκπαιδευτήριο γίνονταν κάθε χρόνο και ειδικός επί βραβείο διαγωνισμός στην έκθεση για την μετάφραση αρχαίου ελληνικού κειμένου με παρατηρήσεις συντακτικές «τεχνολογικές». Στο διαγωνισμό αυτό έπαιρναν μέρος οι μαθήτριες του διδασκαλείου που είχαν γενικό βαθμό επιδόσεως «άριστα» ή τουλάχιστον «λίαν καλώς».

Διακεκριμένα πρόσωπα της κοινωνίας των Πατρών που είχαν έντονη την επιθυμία για την πρόοδο των μαθητριών και την ανοδική πορεία του Αρσακείου πρόσφεραν χρηματικά ποσά και έτσι θεσπίστηκαν οι επί βραβείο διαγωνισμοί. Τα κυριότερα βραβεία ήταν τα εξής : «Παπαγιάνειον», το «Γεροκωστοπούλειον», το «Φραγκοπούλειον», το Σαββίδειον», το «Μειντάνειον».

Μετά την διενέργεια του διαγωνισμού ακολουθούσε η επιλογή των μαθητριών που θα βραβεύονταν. Την επιλογή έκανε η «αγωνόδικος επιτροπή» στην οποία μετείχαν εκτός των

άλλων ο Μητροπολίτης Πατρών ο Νομάρχης Αχαΐας και ο Δήμαρχος Πατρών.

Από το σχολικό έτος 1931-1932 βραβεύονταν από την Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία με απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής διδάκτρων οι μαθήτριες του διδασκαλείου που είχαν πρωτεύσει στις εξετάσεις κατά το αμέσως προηγούμενο έτος.

4. Άλλες εορταστικές εκδηλώσεις του Αρσάκειου

Από τις πιο επίσημες και επιβλητικές εορταστικές εκδηλώσεις του Αρσακείου παρθεναγωγείου ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η εορτή των Τριών Ιεραρχών κατά την οποία το σχολείο εόρταζε όχι μόνο την μνήμη των μεγάλων Ιεραρχών αλλά και την επέτειο της ιδρύσεώς του. Το βράδυ της ίδιας μέρας στις κατάλληλα διακοσμημένες αίθουσες του παρθεναγωγείου διοργανώνονταν συνήθως εσπερίδες. Άλλα και ο εορτασμός της εθνικής επετείου της 25^{ης} Μαρτίου είχε ιδιαίτερη λαμπρότητα και εθνική έξαρση. Το Αρσάκειο Πατρών γιόρτασε με ιδιαίτερη επισημότητα την εκατονταετηρίδα του θανάτου του διδασκάλου του γένους Αδαμάντιου Κοραή ,την εκατονταετηρίδα της ιδρύσεως του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου και έλαβε μέλος αντιπροσωπευτικά με μαθήτριες του σχολείου και την τότε διευθύντρια Περσεφόνη Παπαδοπούλου στον επίσημο εορτασμό της εκαντοταετηρίδας της φιλεκπαιδευτικής εταιρείας που έγινε στην Αθήνα το 1936 .

Διοργανώνονταν επίσης στις αίθουσες του σχολείου μουσικοφιλολογικά απογευματινά όπως και άλλες έκτακτες εκδηλώσεις για την ψυχαγωγία των μαθητριών.

Επίσημοι προσκεκλημένοι παρακαλούθούν την έργαστρη έκδηλωση της Αριστείου Ακαδημίας Ηαστρών για την Εθνική Έπετο (23 Μαρτίου 1992).

Μαθήτριες χορεύονταν από σχολείο ελληνικούς χορούς κατά την έργασμό της Εθνικής Έπετού.

Η χορωδία της Αριστείου με την καθηγήτρια Β. Κονδυνοπούλη.

5. Το διδακτικό προσωπικό

Πρώτη διευθύντρια του παρθεναγωγείου των Πατρών διορίστηκε η Ειρήνη Πρινάρη. Τα καθήκοντα της γενικής διευθύντριας ήταν :

α) να φροντίζει να διέπει πνεύμα αγάπης και ειλικρινούς συνεργασίας προς αλλήλους στις σχέσεις των διευθυντών και των διδασκόντων στα σχολεία της Πάτρας.

β) να φροντίζει ώστε οι διευθύνοντες να τηρούν ακριβώς τα καθήκοντά τους και να γίνεται πιστή εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού που αφορούν τους διδάσκοντες και τους διδασκόμενους.

γ) να επιτηρεί το ήθος των μαθητριών και συμβουλεύει τα δέοντα.

δ) να αναφέρει εκάστοτε περί της λειτουργίας των σχολείων στην διοικητική επιτροπή και όταν κρίνεται αναγκαίον, κατόπιν συνεννοήσεως μετά αυτής, να αναφέρεται στο συμβούλιο του Αρσακείου Αθηνών,

ε) να συνυπογράφει τα ενδεικτικά και απολυτήρια των μαθητριών όλων των σχολείων της Πάτρας.

στ) να φροντίζει περί της εισπράξεως των διδάκτρων και περί της πληρωμής των μισθών των διδασκόντων και εν γένει να επιμελείται των οικονομικών υποθέσεων των πατρινών σχολείων.

Με χαρίσματα διοικητικά σπάνια, με την πολύπλευρη φιλοσοφική και εγκυκλοπαιδική της μόρφωση, με την πνευματική της ακτινοβολία, με όλο τον παιδαγωγικό της βίο, με το μητρικό της ενδιαφέρον για τις μαθήτριες και το προσωπικό του σχολείου διεύθηνε το Αρσάκειο Πατρών με ξεχωριστή επιτυχία, το έφερε σε περίβλεπτη θέση. Κύρια επιδίωξή της ήταν να εξυψώσει τη Αρσακειάδα και ιδιαίτερα την ελληνίδα δασκάλα σε πολύμορφο πνευματικό και κοινωνικό παράγοντα.

II. Το πρόβλημα της στέγασης του παρθεναγωγείου

Το Αρσάκειο παρθεναγωγείο στεγάστηκε αρχικά στο διώροφο κτήριο ιδιοκτησίας Γ.Νιανιάρα που βρισκόταν στο κέντρο της πόλεως κοντά στην πλατεία Όλγας. Ο Δήμαρχος Ιωάννης Βλάχος σε συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 24 Αυγούστου 1928 εισηγήθηκε να αγοράσει κτήριο ο Δήμος, με χρήματα του κληροδοτήματος του Κωνσταντίνου Παπαγεωργακόπουλου και να παραχωρηθεί στην Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία για την στέγαση του παρθεναγωγείου ενώ θα μπορούσε παράλληλα να στεγαστεί εκεί και η Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών. Το κτήριο αυτό βρισκόταν στην οδό Ρήγα Φεραίου και Σατωβριάνδου. Αρχικά η παραπάνω πρόταση του Δημάρχου έγινε δεκτή επειδή όμως προέκυψαν εμπόδια έμεινε απραγματοποίητη. Μετά από αυτό ο Δήμαρχος που ήταν αποφασισμένος να υλοποιήσει την απόφασή του κατόρθωσε να βρει οικόπεδο εκεί που βρίσκεται σήμερα το μέγαρο του Αρσακείου. Τα αρχιτεκτονικά σχέδια του Αρσακείου δόθηκαν ύστερα από εξουσιοδότηση του Δημάρχου στον αρχιτέκτονα Α.Μεταξά.

Η κήρυξη όμως του ελληνοϊταλικού πολέμου δεν επέτρεψε να γίνουν οι εργασίες στο νεόκτιστο κτήριο του Αρσακείου ούτε η τελετή των εγκαινίων που είχε προγραμματιστεί. Τελικά το κτήριο παραχωρήθηκε για την επεγκατάσταση του σχολείου προς το τέλος Μαΐου 1945 σε άθλια κατάσταση.

1. Προσπάθειες για την ανέργεση άλλου κτηρίου.

Στην περίοδο που πρόεδρος της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας ήταν ο Παναγιώτης Πουλίτσας προέκυψε θέμα ανεργέσεως νέου Αρσακείου εκπαιδευτηρίου στην Πάτρα, επειδή οι χώροι του παλιού κτηρίου λόγω της αυξήσεως του αριθμού των μαθητριών και σπουδαστών της παιδαγωγικής ακαδημίας δεν ήταν επαρκής για να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες του σχολείου. Παράλληλα όμως και η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία αναγνωρίζοντας την γενναιόδωρη προσφορά των Πατρών εμφορμούμενη από τα ίδια συναισθήματα φρόντιζε για την καλύτερη και αποδοτικότερη λειτουργία των σχολείων της χωρίς ποτέ να αποβλέπει σε οικονομικά οφέλη. Είναι γνωστό άλλωστε ότι πρόκειται για ένα μεγάλο υπεραιωνόβιο μη κερδοσκοπικό εκπαιδευτικό οργανισμό που η περιουσία του παρέχει την δυνατότητα να ανταποκρίνεται στις οικονομικές του ανάγκες και να καλύπτει τα ελλείμματα των σχολείων του χωρίς να βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στα δίδακτρα των μαθητριών.

Με αυτό το πνεύμα η Φιλεκπαιδευτική εταιρεία λειτούργησε και εξακολούθησε να λειτουργεί στο Αρσάκειο σχολείο Πατρών και να δαπανά κάθε χρόνο για αυτό μεγάλα χρηματικά ποσά για να καλύπτει τα ετήσια ελλείμματα του. Για να γίνει φανερό πόσο ελλειμματική υπήρξε η λειτουργία των Αρσάκειων σχολείων Πατρών από την ίδρυση τους μέχρι σήμερα αλλά και για να εκτιμηθεί παράλληλα η προσφορά της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας παραθέτουμε τα ακόλουθα ενδεικτικά στοιχεία:

Ήδη από το πρώτο χρόνο της λειτουργίας του παρθεναγωγείου ενώ τα έσοδα προϋπολογίσθηκαν σε 16.700δρχ τα έξοδα έφτασαν στις 25.536δρχ. χωρίς να έχουν υπολογιστεί στον προϋπολογισμό αυτό τα έξοδα ενάρξεως λειτουργίας,εγκαταστάσεως αξίας 15.000δρχ . Κατά το σχολικό έτος 1908-1909 τα έσοδα του σχολείου ήταν 32.264 δρχ και τα έξοδα 35.315δρχ . Επίσης κατά το σχολικό έτος 1912-13 τα έσοδα ήταν 32.890 τα έξοδα 34.155δρχ. Κατά το σχολικό έτος 1926-27 το έλλειμμα έφτασε στο ποσό των 180.251δρχ. Κατά

το έτος 1936 ο τότε πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δημοσθένης Καλλιάφας ομίλει σε συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου για ελλείμματα του Αρσακείου σχολείου ανερχόμενα σε 600.000-700.000δρχ ετησίως. Ακόμα όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς από τα πρακτικά την εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας και από τα λεπτομερή οικονομικά στοιχεία που δημοσιεύονται εκεί κατά την εικοσαετία 1964-1984 τα ελλείμματα των σχολείων έφτασαν στο ποσό 156.491.031δρχ .Τέλος κατά το έτος του εορτασμού της εκατονταετηρίδας του Αρσάκειου Πατρών τα ελλείμματα κυρίως λόγω των δαπανών που έγιναν για την πρόσφατη συντήρηση και τον ευπρεπισμό του κτηρίου ξεπέρασαν τα 100 εκατομμύρια δρχ.

III. Ο θεσμός των υποτροφιών

Αμέσως όταν ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες για το Αρσάκειο παρθεναγωγείο Πατρών για να δεχτεί τις πρώτες μαθήτριες και να αρχίσει την λειτουργία του, το Δημοτικό Συμβούλιο διατύπωσε την ευχή προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας να χορηγήσει αυτή στο Δήμο το δικαίωμα να εισάγει στο σχολείο 6 τουλάχιστον κορίτσια φτωχών οικογενειών από το Δήμο Πατρέων ως «ημισύσσιτα» τα οποία θα επέλεγε αρμόδια επιτροπή αποτελούμενη από δημοτικούς συμβούλους.

Ετσι από το σχολικό έτος 1893-1894 και αφότου η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία έκανε δεκτό το αίτημα του Δήμου Πατρέων για την δωρεάν φοίτηση καθιερώθηκε στο Αρσάκειο Πατρών ο θεσμός των υπότροφων μαθητριών του δήμου που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Το καλοκαίρι του 1897 η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία διπλασίασε τον αριθμό των υπότροφων μαθητριών του δήμου στο παρθεναγωγείο. Τον αριθμό των υποτροφιών που χορηγούνταν κάθε χρόνο καθόριζε πάντα το Διοικητικό Συμβούλιο της Φιλεκπαιδευτικής

Εταιρείας ενώ την εκλογή των υποψήφιων για την κάλυψη θέσεως υπότροφου έκανε το Δημοτικό Συμβούλιο με μυστική ψηφοφορία και μετά από αιτιολογημένη πρόταση της επιτροπής ερεύνης αιτήσεων για υποτροφίες του Αρσακείου αποτελούμενης από δημοτικούς συμβούλους. Οι υποτροφίες χορηγούνταν αρχικά στις μαθήτριες του διδασκαλείου και κάλυπταν όλα τα έτη σπουδών τους. Κριτήρια για την χορήγηση τους υπήρξαν η οικονομική κατάσταση της ενδιαφερόμενης, η συμπεριφορά στο σχολείο και η επιμέλεια στα μαθήματα. Η υπότροφος μαθήτρια που λόγω κακής επιδόσεως στα μαθήματα της απορρίπτονταν έχανε την υποτροφία και την θέση της έπαιρνε άλλη μαθήτρια. Σήμερα οι υποτροφίες του δήμου, 25 συνολικά χορηγούνται σε ισάριθμες περίπου μαθήτριες του γυμνασίου και του λυκείου.

IV. Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

Ο Σύνδεσμος αποφοίτων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας αρχικά ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1933 από τον τότε αντιπρόεδρο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας Γιώργο Ιατρού και την διευθύντρια του Αρσακείου Αθηνών Αικατερίνη Βαρουζάκη και είναι ο πρώτος γυναικείος σύλλογος που ιδρύθηκε στην Ελλάδα.

Σκοπός του συνδέσμου ήταν και παραμένει μέχρι σήμερα η « ενόδωση του σκοπού » της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, η σύσφιξη των σχέσεων των αποφοίτων αυτής, ως και η ενίσχυση οικονομική και ηθική των αριστούχων μαθητριών των σχολείων της εταιρείας. Μέλη του συνδέσμου αποφοίτων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας γράφονται οι απόφοιτες των σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, διοικείται από τετραμελές διοικητικό συμβούλιο που εκλέγεται από μυστική ψηφοφορία των μελών.

Οι πόροι του συνδέσμου προέρχονται από την ετήσια συνδρομή των μελών τις δωρεές και κυρίως από την εκμετάλλευση των κυλικείων των σχολείων της

Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, την οποία η διοίκηση της εταιρείας έχει παραχωρήσει στον σύλλογο.

Τον Απρίλιο του 1974 ιδρύθηκε παρόμοιος σύνδεσμος και στην Πάτρα με ίδιο σκοπό και τις ίδιες καταστατικές διατάξεις. Πολύπλευρες είναι οι δραστηριότητες που έχει αναπτύξει ο σύνδεσμος Πατρών μέχρι σήμερα. Ιδιαίτερο είναι το ενδιαφέρον των αποφοίτων για το σχολείο τους που εκδηλώνεται με ποικίλους τρόπους όπως η βράβευση αριστούχων μαθητών, η οικονομική ενίσχυση όσων αντιμετωπίζουν κάποια ανάγκη και άλλα. Όλες οι δραστηριότητες του συνδέσμου αποδεικνύουν τον δυναμισμό των αποφοίτων του Αρσακείου Πατρών και εκφράζουν την επιθυμία τους να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στις εκάστοτε παρουσιαζόμενες περιστάσεις και τις ιδιαίτερες κοινωνικές ανάγκες.

Κεφάλαιο 4^ο:Το Αρσάκειο σήμερα

I. Γενικά

Μεικτό έγινε το Αρσάκειο το 1992-93 και ο ξενώνας και το εστιατόριο καταργήθηκαν πριν από 30 χρόνια περίπου.

Το νηπιαγωγείο έχει, διευθύντρια , 2 δασκάλες και 40 νήπια.

Το δημοτικό έχει διευθύντρια την Αικατερίνη Κωστοπούλου, υποδιευθύντρια την Διονυσία Διαμαντή και έχει 350 μαθητές (μαθητές κατά τάξη: Α-69,Β-58,Γ-64,Δ-66,Ε-50,Στ-44)

Αριθμός δασκάλων 28, ξένες γλώσσες αγγλικά και γαλλικά.

Απογευματινοί όμιλοι:

- α) καλαθοσφαίριση,
- β) ελληνικοί παραδοσιακοί χοροί,
- γ) ρυθμική γυμναστική,
- δ) θεατρικό παιχνίδι,
- ε) ρητορικός όμιλος.

Συμμετοχή σε προγράμματα περιβαλλοντικής της Α' δημοτικού με θέμα «οι φίλοι μας τα ζώα» .

Περιοδικό « εντός και εκτός».

Το γυμνάσιο έχει διευθυντή τον Κ.Π. Κωνσταντινίδη, υποδιευθύντρια την Αικατερίνη Δώλη. Έχει επιπλέον γραμματέα και βοηθητικό προσωπικό. Διδακτικό προσωπικό 27 καθηγητές. Ξένες γλώσσες αγγλικά υποχρεωτικά και γαλλικά ή γερμανικά κατά επιλογή.

Απογευματινοί όμιλοι:

- α) αθλητικός,
- β) ρητορικός,
- γ) μετεωρολογικός,
- δ) θεατρικής παιδείας και
- ε) πληροφορική.

Συμμετοχή σε προγράμματα:

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα με θέμα «η πρόληψη της βίας στο σχολείο με την συμμετοχή των γονέων».

Περιβαλλοντικά προγράμματα:

- 1) «όμορφη παράξενη Ελλάδα»
- 2) «Ιστορική και υδρογεωλογική μελέτη του ποταμού Ξυλοκέρα στο Πλατάνι, Δήμου Ρίου»

Ολυμπιακή παιδεία και διευρυμένη εκπαίδευση

Αριθμός παιδιών 130(Α-36,Β-42,Γ-52)

Τα πενταμελή μαθητικά συμβούλια σε κάθε μαθητική κοινωνία, το δεκαπενταμελές συμβούλιο του σχολείου. Συνεργασία διευθυντή και καθηγητών με πενταμελή και δεκαπενταμελή συμβούλια. Συναντήσεως διευθητή και καθηγητών σε κοινά κενά κατά ειδικότητα του προγράμματος του σχολείου.

Εκδηλώσεις: Εθνικές επέτειοι

Ολυμπιακοί αγώνες

Παιδαγωγικές εκδηλώσεις

Εκδόσεις: έντυπα για εθνικές επετείους

Θεατρικά έργα

Περιοδικό σχολείου «Αέναον»

Παγκόσμιοι Διαγωνισμοί: «Κοσμάς ο Αιτωλός» από τη I.M.

Συμμετοχή με την παραγωγή ντοκυμαντέρ.

Στο σχολείο λειτουργεί συμβουλευτική και ψυχολογική υπηρεσία, υποστηρικτικός και συμβουλευτικός λόγος, ιατρείο με εξειδικευμένη νοσηλεύτρια. Στο σχολείο περιλαμβάνεται αυλή, κλειστό γυμναστήριο και βοηθητικό κλειστό γυμναστήριο, βιβλιοθήκη, εργαστήριο φυσικής, χημείας, βιολογίας και πληροφορικής.

Στο λύκειο διευθύντρια είναι η Θεοδώρα Κοσμοπούλου Μεταξά, υποδιευθύντρια η Ευφροσύνη Παπαδοπούλου καθηγητές 22, μαθητές 166(Α-47,Β-65,Γ-54). Υπάρχει ρητορικός όμιλος και συμμετοχή στα προγράμματα «Βουλή των εφήβων» περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, μαθητική πολιτιστική Ολυμπιάδα 2004.

Ε Ε Η ΑΘΗΝΑΣ
ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΡΣΑΚΕΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ

ΑΕΝΑΟΝ

ΤΕΥΧΟΣ 1ο, ΙΟΥΝΙΟΣ 2000

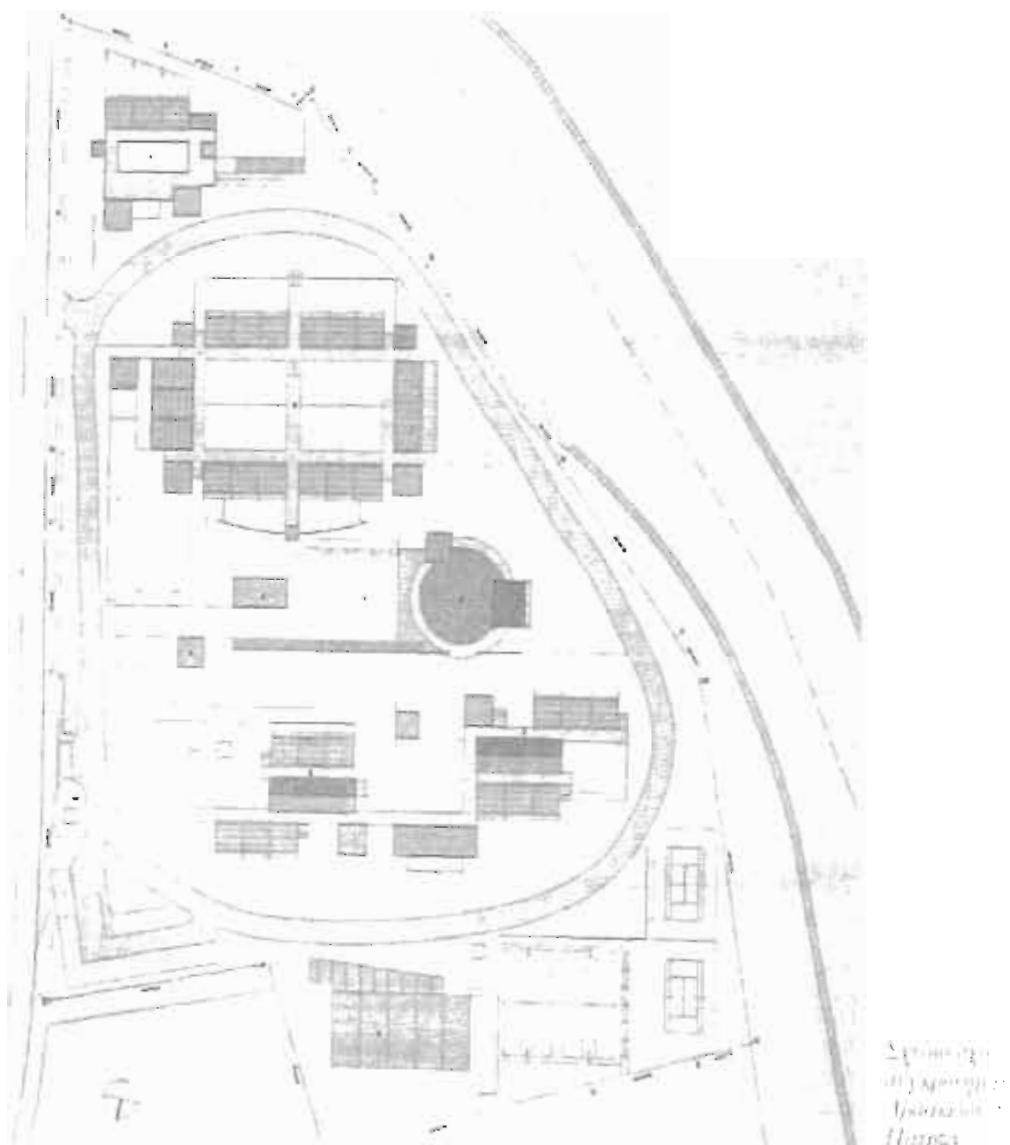
A vertical column of large, semi-transparent letters spelling "ΑΕΝΑΟΝ" runs down the left side of the page.

II. Σχέδια για το μέλλον

Τα σχέδια για το μέλλον του Αρσάκειου Ιατρών είναι η μεταφορά του σχολείου στο καινούριο κτήριο στο Πλατάνι μαζί με την βελτίωση της παρεχόμενης παιδείας σε σύγχρονες εγκαταστάσεις.

1. ΣχολείαΠάτρας

- Αρχιτεκτονικό Κτιριοθεσιακό
- Λογισμικούς συστήμαν και Ηλεκτρονική
- Εγκατάστασης στοιχείων γνώσης
- Επανάληψη μετατροπής νεωτερικής σε παραδοσιακή

III.Η σύνδεση του Αρσάκειου Πατρών με την πατρινή κοινωνία

Η σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία είναι άμεση και ζωντανή πρώτα με τις εκδηλώσεις στις οποίες συμμετέχουν και οι παράγοντες της πόλης. Ακόμη με την συμμετοχή του σχολείου στους διαγωνισμούς που κηρύσσονται από το Δήμο. Επιπλέον με τις εργασίες των παιδιών οι οποίες αφορούν την κοινωνία των Πατρών.

Πέρσι το γυμνάσιο κέρδισε το πρώτο βραβείο για την μικρασιατική καταστροφή. Επίσης έχει συμμετοχή στα ευρωπαϊκά προγράμματα και σε παγκόσμιους διαγωνισμούς.

IV.Η Διοίκηση της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

Τα Αρσάκεια και τα Τοσίτσεια σχολεία ανήκουν στην Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, η οποία ιδρύθηκε το 1836 και είναι εκπαιδευτικό ίδρυμα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με ποικίλο και πολυσχιδές έργο. Βασικός στόχος είναι η αγωγή και η εκπαίδευση του λαού δια συστάσεως διδασκαλείων και σχολείων.

Σήμερα διαθέτει πολλά σχολεία με ένα μεγάλο αριθμό μαθητών και εκπαιδευτικών και αναπτύσσει πλούσια εκπαιδευτική, πολιτιστική και πνευματική δραστηριότητα.

Από της ιδρύσεώς της η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία διοικείται από δωδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εκλέγεται από το σώμα των Εταίρων.

1.Οι Εταίροι

Το σώμα των εταίρων αποτελείται από πρόσωπα διακεκριμένα στις επιστήμες στα γράμματα, στις τέχνες, στην διοίκηση και γενικά για την προσφορά τους στην ελληνική κοινωνία. Το σώμα των εταίρων συνέρχεται ετησίως σε

απολογιστική γενική συνέλευση και ανά τρία έτη σε εκλογική για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.Το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία διοικείται από διοικητικό συμβούλιο απαρτιζόμενο από καθηγητές πανεπιστημίου, ανώτερους εκπαιδευτικούς λειτουργούς, ανώτατους δικαστικούς, οικονομολόγους, τεχνολόγους και γενικά από ανθρώπους της επιστήμης των γραμμάτων και των τεχνών.

Ο πρόεδρος είναι ο νόμιμος αντιπρόσωπος της εταιρείας και του Διοικητικού Συμβουλίου, του οποίου και προεδρεύει όπως και των συνελεύσεων, και έχει την γενική εποπτεία της διοικήσεως της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σχεδιάζει και κατευθύνει το όλο εκπαιδευτικό έργο της εταιρείας, όπως και τις διάφορες πολιτιστικές-πνευματικές δραστηριότητές της, και προϊσταται της διοικητικής και εκπαιδευτικής ιεραρχίας, υποβοηθείται δε από τις επιτροπές παιδείας, οικονομικών και κτημάτων.

Η επιτροπή παιδείας γνωμοδοτεί για θέματα που αφορούν το εκπαιδευτικό προσωπικό, την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου, την ίδρυση νέων σχολικών μονάδων καθώς και τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της παιδείας που παρέχεται στα σχολεία με τα νέα δεδομένα της εκπαίδευσης.

Η επιτροπή οικονομικών αποφαίνεται για ζητήματα που αφορούν στα οικονομικά της εταιρείας και των σχολείων.

Η επιτροπή επί των κτημάτων γνωμοδοτεί για την ανέργεση νέων κτηρίων, κυρίως σχολείων και την επισκευή παλιών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας εδρεύει στο κτήριο διοικήσεως, όπου ευρίσκεται η αίθουσα συνεδριάσεων του στην οδό Ιωάννου Κοκκώνη 18 στην πλατεία Μιχαλακοπούλου στο παλαιό Ψυχικό.

3. Κεντρικές υπηρεσίες

Για το συντονισμό, την παρακολούθηση και την υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου καθώς και την τεχνική υποστήριξη των σχολείων και το γενικότερο έργο της εταιρείας υπάρχουν 2 κεντρικές υπηρεσίες:

- Η εποπτεία των σχολείων
- Η διεύθυνση των διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών.

4. Τρόπος διοίκησης

- Διοικητικό Συμβούλιο
- Εποπτικό Συμβούλιο
- Συντονιστές καθηγητές κατά ειδικότητα
- Διευθυντές
- Εκπαιδευτικό προσωπικό

5. Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας κατά το έτος 1836:

Γιώργος Κουντουριώτης *Πρόεδρος*
Γιώργος Γεννάδιος *Αντιπρόεδρος*
Ιωάννης Κοκώνης *Γραμματέας*
Ιωάννης Βούρος *Σύμβουλος*
Αναστάσιος Πολυζωίδης *Σύμβουλος*
Αλέξανδρος Ρ. Ραγκαβής *Σύμβουλος*
Μιχαήλ Αποστολίδης *Σύμβουλος*
Γιώργος Αινιάν *Σύμβουλος*
Κωνσταντίνος Δ. Σχινάς *Σύμβουλος*
Σταμάτιος Δάρας *Σύμβουλος*
Γεώργιος Μ. Καραμάνος *Σύμβουλος*
Νικόλαος Κότσης *Σύμβουλος*

6. Διοικητικό Συμβούλιο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας σήμερα:

Μπαμπινιώτης Γιώργος *Πρόεδρος*
Μουζουράκης Μιχαήλ *Αντιπρόεδρος*
Παρασκευόπουλος Ιωάννης *Γενικός γραμματέας*
Βλάχος Παναγιώτης *Σύμβουλος*
Δανασσής Αφεντάκης Αντώνιος *Σύμβουλος*
Ημελλος Στέφανος *Σύμβουλος*
Ιατρού Γεράσιμος *Σύμβουλος*
Κακαβελάκης Δημήτριος *Σύμβουλος*
Κορρές Δημήτριος *Σύμβουλος*
Κοσμάς Ηλίας *Σύμβουλος*
Λαμπρινούδάκης Βασίλειος *Σύμβουλος*
Σπυροπούλου Μερόπη *Σύμβουλος*
Αναστάσιος Σκιαδάς *Επόπτης των σχολείων*
Βασίλειος Χρυσανθακόπουλος *Διευθυντής οικονομικών-διοικητικών υπηρεσιών*

7. Οι διατελέσαντες Πρόεδροι της εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

1. Γιώργος Κουντουριώτης 1836-1841
2. Ανδρέας Μεταξάς 1841-1850
3. Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος 1850-1866
4. Λέων Μελάς 1866-1871
5. Παναγιώτης Ρομποτής 1871-1875
6. Νικόλαος Μαυροκορδάτος 1876-1885
7. Μιχαήλ Μελάς 1886-1888
8. Αρχιεπίσκοπος Νικηφόρος Καλογεράς 1889-1895
9. Κωνσταντίνος Σημαντήρας 1895-1899
10. Κωνσταντίνος Καραπάνος 1899-1915
11. Διονύσιος Στεφάνου 1915-1916
12. Άγγελος Σίμος 1917-1924
13. Ιωάννης Κουντουριώτης 1925-1933
14. Κωνσταντίνος Κυριάκος 1934-1939
15. Γεώργιος Ιατρού 1939-1947
16. Παναγιώτης Πουλίτσας 1948-1968
17. Παναγιώτης Μπρατσιώτης 1968-1969
18. Γεώργιος Κουρμούλης 1969-1977
19. Στυλιανός Κορρές 1977-1986
20. Γεώργιος Μπαμπινιώτης 1986 έως σήμερα

Κεφάλαιο 5^ο :Λειτουργία των σχολείων

I. Οργάνωση

Οι συντονιστές ειδικοτήτων μεριμνούν για τη αρτιότερη οργάνωση της διδακτικής διαδικασίας και για την πλήρη κάλυψη της διδακτέας ύλης. Τα λύκεια της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας ως ισότιμα δημόσια λύκεια συγκρότησαν δικές τους λυκειακές επιτροπές και οι εκπαιδευτικοί των Αρσακείων Τοσιτσείων Λυκείων προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ως επιτηρητές σε άλλα σχολεία και ως βαθμολογητές σε διάφορα βαθμολογικά κέντρα.

Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, ο Επόπτης και οι Αναπληρωτές του, οι Συντονιστές Ειδικοτήτων, ο Διευθυντής των Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών, οι Υπεύθυνοι Τομέων, οι Διευθύνσεις των Σχολείων και περισσότεροι από επτακόσιοι εκπαιδευτικοί καταβάλουν συνεχείς και άοκνες προσπάθειες με στόχο την απρόσκοπτη, αποτελεσματική και υποδειγματική λειτουργία των Αρσακείων Τοσιτσείων Σχολείων, ο μαθητικός πληθυσμός ο οποίος υπερβαίνει τις οκτώ χιλιάδες.

II. Εκπαιδευτικό έργο και σχολική αγωγή

- Ο Πρόεδρος, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εποπτεία των σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας μεριμνούν ώστε η εκπαιδευτική εργασία, σε όλες τις

- σχολικές μονάδες της Εταιρείας να διεξάγονται ομαλά, να αναβαθμίζονται ποιοτικά και να εμπλουτίζονται με θέματα από το ευρύτερο πολιτιστικό και πνευματικό χώρο.
- Οι Αναπληρωτές Επόπτου και οι Συντονιστές Ειδικοτήτων μεριμνούν για τον προγραμματισμό της διδακτικής εργασίας και την κατάλληλη διεύρυνση της παρεχόμενης γνώσεως σε συνεργασία με τους διευθυντές των σχολείων και τους διδάσκοντες. Με την συνεχή καθοδήγηση και επίβλεψή τους εκπονούνται και εκδίδονται εργασίες που σκοπό έχουν να διευκολύνουν και να εμπλουτίσουν στην διδασκαλία. Επίσης μεριμνούν για την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε οι μαθητές των σχολείων τους να αποκτούν σφαιρικές γνώσεις και πολύπλευρες δεξιότητες. Επιπλέον με παναρσειακά διαγωνίσματα φροντίζουν τόσο για την επαρκή κάλυψη της διδακτές ύλης όσο και για την άρτια και συντονισμένη λειτουργία όλων των σχολικών μονάδων.
- Η Συμβουλευτική-Ψυχολογική υπηρεσία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας με το εξειδικευμένο προσωπικό της παρέχει αδιάλειπτη στήριξη σε παιδιά που παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες ή προβλήματα συμπεριφοράς. Επιπλέον οργανώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα συναντήσεις και ομιλίες ψυχοπαιδαγωγικού χαρακτήρα, προκειμένου να ενημερώσει τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους γονείς για τα θέματα που απασχολούν τα παιδιά και τους εφήβους.
- Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικών επισκέψεων συμβάλει ενεργώς και συστηματικώς στον εμπλουτισμό και στην διεύρυνση του εκπαιδευτικού έργου, οργανώνοντας αξιόλογες εξορμήσεις και επισκέψεις των σχολείων, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις γνώσεις κάθε βαθμίδας εκπαιδευσέως. Επιπλέον έχει συγκεντρώσει ενημερωτικό υλικό και έχει

δημιουργήσει κέντρα σύγχρονων εποπτικών μέσων(cd,video),προκειμένου οι μαθητές να προετοιμάζονται κατάλληλα για το θέμα που θα παρακολουθήσουν.

- Υπηρεσία Πολιτιστικών εκδηλώσεων προωθεί την πολιτιστική δράση των σχολείων προτείνοντας και συντονίζοντας την πραγματοποίηση εκδηλώσεων για θέματα της επικαιρότητας ή για σημαντικές επετείους.
- Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Φιλεκπαιδευτικές Εταιρείας παρέχει την δυνατότητα στους μαθητές που το επισκέπτονται να μετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα,που περιλαμβάνουν την εκπόνηση σχετικών εργασιών για την ανάπτυξη ανάλογων δραστηριοτήτων.
- Το Αρχείο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας με το πολύτιμο και άρτια οργανωμένο υλικό του αποτελεί μια κιβωτό μνήμης για τα σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας αλλά και μια πολύτιμη καταγραφή της ιστορίας της νεοελληνικής εκπαιδεύσεως.

III. Δραστηριότητες-εκδηλώσεις των σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

Ποικίλες και σημαντικές δραστηριότητες μορφωτικού,πολιτιστικού,κοινωνικού και αθλητικού χαραχτήρα αναπτύσσουν κάθε χρόνο τα σχολεία.Τα Αρσάκεια Τοσίτσεια Σχολεία προωθούν την αγωγή σταδιοδρομίας πραγματοποιώντας κάθε χρόνο ανάλογες επισκέψεις-εκδηλώσεις και ομιλίες,προκειμένου οι μαθητές να ενημερώνονται από διακεκριμένους επιστήμονες για την αγορά εργασίας και να προβαίνουν σε ορθές επαγγελματικές επιλογές.

IV. Κοινωνική δράση

Ευρεία, πλούσια και σε ποικίλα επίπεδα είναι οι κοινωνική προσφορά των σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, παρέχοντας στήριξη, συμπαράσταση και αγάπη σε αναξιοπαθούντες συνανθρώπους μας, σε ιδρύματα, σε σχολεία ακόμα και σε μικρές κοινωνίες εντός και εκτός ελλαδικού χώρου.

- Τα σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας σεβόμενα την μνήμη του μεγάλου ευεργέτη Απόστολου Αρσάκη, αποστέλλουν κάθε χρόνο στα σχολεία της ιδιαίτερης πατρίδας του, της Βορείας Ηπείρου, σημαντικά χρηματικά ποσά και μεγάλες ποσότητες τροφίμων και εκπαιδευτικού υλικού προκειμένου να ενισχύσουν τους κατοίκους και μαθητές αυτής της ευαίσθητης περιοχής.
- Ανελλιπώς οι μαθητές των σχολείων επισκέπτονται νοσοκομεία, γηροκομεία, ορφανοτροφεία και άλλα ιδρύματα και χαρίζουν στους τροφίμους τους δώρα αγάπης και στιγμές χαράς. Επίσης οργανώνουν εορταστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, κυρίως τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, με σκοπό να συγκεντρώσουν χρήματα, τρόφιμα και ρούχα για την ενίσχυση παραμεθόριων περιοχών και φιλανθρωπικών εκδηλώσεων ή συνεισφέρουν σε εράνους και σε ιεραποστολές.
- Αξιοσημείωτη είναι η προσφορά όλων των Αρσακείων Τοσιτσείων σχολείων για την οικονομική στήριξη του Αρσακείου παιδικού σταθμού Αχαρνών στον καταυλισμό σεισμοπαθών «ΛΑΘΕΑ Β΄» και του Αρσακείου Τυράννων.
- Επιπλέον αξιοθαύμαστη είναι η ανταπόκριση των σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας στις εκκλήσεις για παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε χώρες που λιμοκτονούν (Αιθιοπία) και σε χώρες όπως το Αφγανιστάν, όπου τα παιδιά βιώνουν μόνο το πόνο, την εξαθλίωση και τον θάνατο.

- Το έτος 2001 ο Δήμαρχος Πατρέων απένειμε τιμητική πλακέτα στο Αρσάκειο Λύκειο Πατρών για την σημαντική φιλανθρωπική δράση του.

V. Διεθνή προγράμματα

Οι εκπαιδευτικοί των σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας μεριμνούν ώστε οι μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαιδεύσεως να μετέχουν σε διεθνή προγράμματα.

- Τα περισσότερα Αρσάκεια Τοσίτσεια συμμετέχουν στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα « Σωκράτης-Comenius », το οποίο υποστηρίζεται από το υπουργείο παιδείας και το ίδρυμα κρατικών υποτροφιών και χρηματοδοτείται από την ευρωπαϊκή ένωση.
- Επίσης τα σχολεία μετέχουν σε προγράμματα φιλίας, συνεργασίας και πολιτιστικών ανταλλαγών του Ερυθρού Σταυρού Νεότητος και επικοινωνούν με ερυθοσταυρίτες μαθητές σε όλη την υδρόγειο με έντυπα και λευκώματα που εκδίδουν στην αγγλική γλώσσα.

VI. Μαθητικές εκδηλώσεις εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας για διοργάνωση εκδηλώσεων εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων, πολλά σχολεία τους – δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια – πραγματοποίησαν σχετικές εκδηλώσεις.

Το Αρσάκειο Γυμνάσιο Πατρών οργάνωσε εκδήλωση με θέμα την «Ολυμπιακή Παιδεία» τον Νοέμβριο 2001. Την εκδήλωση παρακολούθησε η πρόεδρος του Αθήνα 2004 κυρία Γιάννα Αγγελοπούλου συνοδευόμενη από κλιμιάκιο

του υπουργείου Παιδείας με επικεφαλή τον καθηγητή ΤΕΦΑΑ κύριο Εν. Κιουμουρτζόγλου .

VII. Ημερίδες για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

Η εποπτεία των σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας κατόπιν εγκρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου οργάνωσε, με την συνεργασία συντονιστών και εκπαιδευτικών, σειρά εκπαιδευτικών ημερίδων με στόχο την διαρκή επιμόρφωση, την βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας και τον συνεχή εμπλουτισμό των προγραμμάτων σπουδών.

VIII. Διακρίσεις μαθητών

Οι μαθητές της Γ' του Αρσακείου Γυμνασίου Πατρών, Βασίλειος Ζαννιάς, Γεώργιος Ζήσης και Γεώργιος Μπαράκας είχαν διακριθεί στο διαγωνισμό « Θαλής » της ΕΜΕ.

Μόνη εκπρόσωπος του ομίλου Ρητορικής του Αρσακείου Δημοτικού Πατρών στην πρώτη διασχολική συνάντηση ρητορικής τέχνης τον Μάρτιο του 2003, ήταν η μαθήτρια της ΣΤ τάξεως Ελένη Κωνσταντοπούλου, η οποία εκφώνησε « αυθόρμητο λόγο » με θέμα : « Άνθρωπος αγράμματος, ξύλο απελέκητο! » και καταχειροκροτήθηκε από τους παρευρισκόμενους.

IX. Επίσκεψη στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο

Με το πρόγραμμα Euroscola τριανταδύο μαθητές του νομού Αχαΐας και μεταξύ αυτών ένδεκα του Αρσακείου

Λυκείου Πατρών εκπροσώπησαν την Ελλάδα στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο στο Στρασβούργο και με μαθητές άλλων 14 χωρών της ευρωπαϊκής ένωσης συμμετείχαν σε ημερίδα στις 4 Φεβρουαρίου 2003.

Η επιλογή έγινε κατόπιν διαγωνισμού των μαθητών στην έκθεση και αφού ελήφθει υπόψιν το ήθος,η γλωσσομάθεια και οι επιδόσεις τους στα μαθήματα.Σκοπός του προγράμματος ήταν οι νέοι της Ευρώπης να ανταλλάξουν απόψεις και να συνεργαστούν και να παρουσιάσουν θέματα κοινού ενδιαφέροντος,όπως περιβάλοντος,ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παιδείας, οικονομιας,ανεργίας και του πολέμου στο Ιράκ.

Οι εμπειρίες που αποκόμισαν οι μαθητές ήταν μοναδικές: περιήγηση στην ιστορική πόλη του Στρασβούργου,άνεμος ευρώπης,επικοινωνία με παιδιά άλλων χωρών,διαπίστωση της αξίας της γλωσσομάθειας,της επικοινωνίας και της ανάγκης σοβαρής εργασίας για την πραγματοποίηση των κοινών στόχων.Οι εργασίες της ημερίδας κορυφώθηκαν σε χώρους,όπου στους τελικούς διακρίθηκαν 4 από τις 150 ομάδες εργασίας,στις οποίες συμμετείχαν 2 ελληνίδες και οι 2 από το Αρσάκειο :Η Βαρβάρα λαγού της Α και η Μαρία-Ζηνοβία Μεταξά της Β τάξεως.

Κεφάλαιο 6^ο :Συμπεράσματα έρευνας

**I.Αναφορά του καθηγητή Γεώργιου Μπαμπινιώτη προέδρου
του Διοικητικού Συμβουλίου της Φιλεκπαιδευτικής
Εταιρεία Πρύτανη των Πανεπιστημίου Αθηνών**

1.Αναφορά καθηγητή Γεωργίου Μπαμπινιώτη

Το Αρσάκεια Τοσίτσεια Σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας παραμένουν τα πρώτα σχολεία στην Ελλάδα σε ζήτηση εγγραφής μαθητών,όπως εξακολουθούν να είναι τα μεγαλύτερα μη κερδοσκοπικού χαραχτήρα σχολεία της χώρας με 8500 μαθητές. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι έχει γίνει συνείδηση στην κοινή γνώμη ότι στα σχολεία αυτά επιτελείται σπουδαίο μορφωτικό έργο τόσο σε επίπεδο γνώσεων όσο και σε επίπεδο αγωγής των παιδιών,βάσει των θεμελιωδών παραδοσιακών αρχών της ελληνικής παιδείας.Παράλληλα,στα Αρσάκεια Τοσίτσεια σχολεία τα δίδακτρα διατηρούνται σκόπιμα στο χαμηλότερο δυνατό ύψος, ώστε να μπορούν να φοιτούν σε αυτά – σύμφωνα με το μη κερδοσκοπικό τους χαρακτήρα – παιδιά οικογενειών μεσαίου ή χαμηλού οικογενειακού εισοδήματος.Για αυτό όλοι οι πόροι της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας διατίθενται για την λειτουργία και την ανάπτυξη των σχολείων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται, όπως είναι φυσικό, στην διατήρηση και περαιτέρω βελτίωση της ήδη υψηλής στάθμης της παιδείας, την οποία παρέχουν τα σχολεία μας.Όλο και περισσότερο ενισχύονται οι ακάματες προσπάθειες των

εκπαιδευτικών της Φιλεκπαιδευτικής για προσφορά καλύτερης παιδείας στους μαθητές των Αρσακείων Τοσιτσείων Σχολείων.Σε αυτήν περιλαμβάνονται:η πλήρης αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου χωρίς απώλεια διδακτικών ωρών,ο συντονισμός των διδασκόντων,η υποστήριξη του διδακτικού έργου με πρόσθετο διδακτικό και εποπτικό υλικό,ο εκσυγχρονισμός με εντατικά μαθήματα και προγράμματα πληροφορικής,οι εκπαιδευτικές επισκέψεις με ουσιαστικό περιεχόμενο και οργάνωση,οι εθνικές και κοινωνικές εκδηλώσεις υψηλής στάθμης,οι εκπαιδευτικές εκδόσεις,οι αθλητικές δραστηριότητες με υψηλές διακρίσεις των αθλητών,οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις,η μεγάλη αύξηση στα απογευματινά μαθήματα και στις λοιπές εκπαιδευτικές,αθλητικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες μετά από των χρόνο των μαθημάτων,η συμμετοχή σε διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα και λοιπά.

Μόνιμη προσπάθεια του Διοικητικού Συμβουλίου είναι και η διατήρηση άριστων σχέσεων με το εκπαιδευτικό Διοικητικό προσωπικό των σχολείων, το οποίο μοχθεί για την επίτευξη εκπαιδευτικού έργου και εκπαιδευτικών υπηρεσιών υψηλής στάθμης.

Η παρουσία των εκπαιδευτικών,μορφωτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων και η φήμη των σχολείων εντός και εκτός της Ελλάδας αυξάνουν συνεχώς.Οι σχέσεις μας με τα σχολεία του εξωτερικού διευρύνονται. Προγράμματα εκπαιδευτικά σχετικά με το βιβλίο, τους συγγραφείς με ποικίλα εκπαιδευτικά θέματα πραγματοποιούνται στη Στοά του Βιβλίου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας και παρακολουθούνται από χιλιάδες μαθητές δημοσίων σχολείων όλης της χώρας. Τελευταία μάλιστα άρχισε να αναπτύσσεται στην Στοά του Βιβλίου έντονη πολιτιστική δραστηριότητα με πρωτοβουλία και ευθύνη της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας,που καταξιώνεται ευρύτερα και για αυτή την προσφορά τηςΤον χρόνο που γράφονται οι γραμμές αυτές έχουν ήδη δρομολογηθεί τρία μεγάλα εγχειρήματα : ξεκίνησε η ανέγερση Αρσακείου Πατρών στην περιοχή Πλατάνι, προάστιο των Πατρών,προγραμματίζεται να ξεκινήσει εντός των προσεχών μηνών η ανέγερση

του Αρσάκειου Τυράννων και σχεδιάζεται να ξεκινήσουν οι εργασίες για το Αρσάκειο Ιωαννίνων στην θέση Λογκάδες. Με άλλα λόγια, όπως είναι φανερό, βρισκόμαστε σε μία ιστορική φάση αναπτύξεως των Αρσακείων Σχολείων, η οποία θα συμπληρώσει την εικόνα των σχολείων αυτών και θα προσπορίσει στην Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία μεγαλύτερο κύρος και ακόμα μεγαλύτερη αναγνώριση της εκπαιδευτικής προσφοράς της « εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας ». Οίκοθεν νοείται ότι αυτή η τεράστια διεύρυνση της παρουσίας των Αρσακείων Σχολείων εντός και εκτός Ελλάδος επιβαρύνει τον οικονομικό προϋπολογισμό της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, για αυτό και το Διοικητικό Συμβούλιο με επικεφαλής τον γράφοντα έχει αποδυθεί σε έναν έντονο αγώνα εξευρέσεως των απαιτούμενων οικονομικών πόρων. Οι προοπτικές είναι ευοίωνες.

Ευχαριστίες εκφράζονται προς όλους όσους συμβάλουν στην επιτέλεση του πολύμορφου έργου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας: στους εταίρους της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων και στην Εποπτεία των Σχολείων, στο Διοικητικό και εργατοτεχνικό προσωπικό και στην Διεύθυνση της Διοίκησης, στους Συλλόγους Γονέων των σχολείων και στον Σύνδεσμο Αποφοίτων της Φιλεκπαιδευτικής (ΣΑΦΕ) καθώς και σε όλους του φίλους (δωρητές, χορηγούς, υπηρεσιακούς παράγοντες της εκπαίδευσης κλπ) οι οποίοι εκτιμούν και στηρίζουν το έργο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας.

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2003

II.Συμπεράσματα

1. Συμπεράσματα και θέσεις

Όταν πήραμε αυτό το θέμα το πρώτο ερώτημα που γεννήθηκε ήταν : μπορεί μια εκπαιδευτική μονάδα να είναι και οργανισμός;

Τελικά ,φτάσαμε στο συμπέρασμα ότι αυτό είναι δυνατόν, αφού ένας εκπαιδευτικός οργανισμός έχει σαν σκοπό την παροχή εκπαίδευσης.

Βέβαια είναι από τους πιο πολύπλοκους οργανισμούς γιατί δεν υπάρχει σαφής διαχωρισμός μεταξύ του «πελάτη» , του «εργαζόμενου» και του αποτελέσματος-προιόντος.Αυτή η ιδιαιτερότητά του κάνει τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς περίπλοκους και με μεγάλη ευθύνη στην διοίκησή τους .

Μέσα από αυτή την εργασία συνειδητοποιήσαμε ότι οι μαθητές-σπουδαστές είναι ταυτόχρονα και εργαζόμενοι και πελάτες και αποτέλεσμα της λειτουργίας του οργανισμού, και ότι μια εκπαιδευτική μονάδα μπορεί να είναι οργανισμός και μάλιστα υψίστης σημασίας αφού σήμερα προσφέρει γνώση και εξειδίκευση κάτι το οποίο είναι απαραίτητο σε όλους τους τομείς της παραγωγής και της κοινωνίας.

Έτσι λοιπόν ο Απόστολος Αρσάκης προβλέποντας την ανάγκη του ελληνικού γένους για μόρφωση και παιδεία πρόσφερε μεγάλα χρηματικά ποσά για την ίδρυση σχολείων στα οποία θα φοιτούσαν δασκάλες.Αυτή η προσφορά του ήταν και παραμένει σημαντική μέχρι σήμερα,γιατί κατάφερε να αλλάξει την πορεία της διδασκαλίας και της μορφώσεως του ελληνικού γένους τότε μάλιστα που η μόρφωση ήταν ελλιπής ή ανύπαρκτη.

Η ίδρυση της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας και η μακροχρόνια πορεία της μας δείχνουν το μεγαλείο της και την

σημαντική προσφορά της στην εκπαίδευση.Η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός και αυτή είναι η σημαντικότερη διαφορά της από τα υπόλοιπα ιδιωτικά σχολεία,καθώς άλλωστε και ότι παρέχει απολυτήριο ισότιμο του δημοσίου.

Επίσης, επειδή σκοπός δεν είναι το κέρδος αλλά η παρεχόμενη παιδεία, παρόλο που κάθε χρόνο υπάρχει έλλειμμα δεν αυξάνει το κόστος των διδάκτρων ,κρατώντας τα στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο.Αλλά προσπαθεί να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη κοινωνική και οικονομική ζήτηση διαθέτοντας περισσότερους πόρους και ανακαλύπτοντας νέες πηγές όπως επιχορηγήσεις,δωρεές και προγράμματα.

Κάνοντας την έρευνα ανακαλύψαμε ότι στο Αρσάκειο Πατρών,που είναι ένα τμήμα της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας,γίνεται πολύ προσεκτική δουλειά και η παρεχόμενη παιδεία βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο και βελτιώνεται συνεχώς σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών και τις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας.Αυτό φαίνεται άλλωστε από το μεγάλο ποσοστό των μαθητών και την επιτυχία τους στις εισαγωγικές εξετάσεις για την ανώτερη εκπαίδευση.

Επίσης βεβαιώνουμε ότι είναι ένας άρτια οργανωμένος οργανισμός που τηρεί κατά γράμμα την ιεραρχική κλίμακα.Οι σχέσεις από το ανώτερο διοικητικό όργανο μέχρι το τελευταίο άτομο είναι άψογες,υπάρχει συνεργασία και αυτό αποδεικνύεται από το υψηλό επίπεδο του σχολείου.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφέρουμε ότι είναι πολύ σημαντική η προσπάθεια που κάνουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς , και πρέπει να συνεχίσουν να κάνουν,προσφέροντας πολλά στους μαθητές καθώς και στην κοινωνία σαν σύνολο.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε το προσωπικό του Αρσακείου Πατρών το οποίο ενοχλήσαμε πολλές φορές για να συλλέξουμε τα στοιχεία που μας χρειάζονταν για την εργασία.Φυσικά μερικές φορές τους βρίσκαμε σε ίσως λίγο περίεργες ώρες στις οποίες η συνεργασία μας δεν ευδοκιμούσε.Τους ευχαριστούμε για το πολύτιμο χρόνο που μας διέθεσαν,και για τις πληροφορίες που μας προσέφεραν ώστε να μας βοηθήσουν

στην μελέτη μας και στην κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού οργανισμού.

Από τα οικονομικά στοιχεία τέλος προκύπτει ότι αυτό που ενδιαφέρει την εταιρεία είναι η παροχή εκπαίδευσης που είναι και το μεγαλύτερο κέρδος της και όχι το οικονομικό κέρδος. Αξίζει να αναφέρω ότι το Αρσάκειο Πατρών κάθε χρόνο έχει έλλειμμα το οποίο καλύπτεται από τα άλλα σχολεία της εταιρείας, καθώς και από απρόβλεπτα έσοδα όπως δωρεές, επιχορηγήσεις, ευρωπαϊκά προγράμματα.

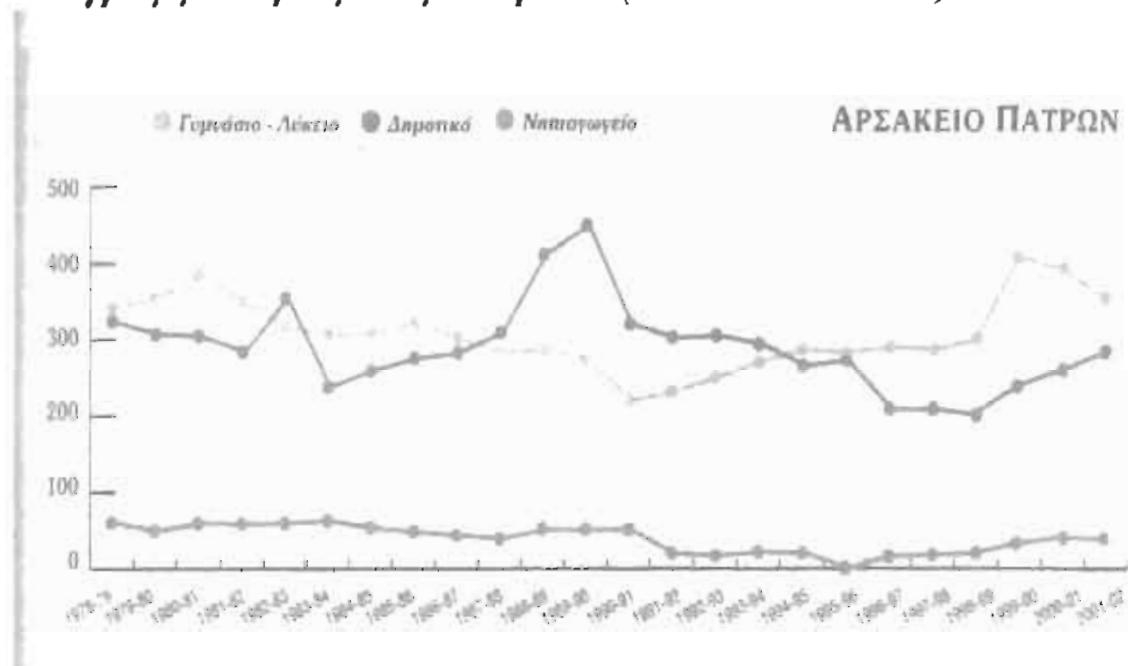
Εύχομαι να συνεχίσει αυτό το σημαντικό έργο που προσφέρει. Να το εμπλουτίζει συνεχώς με καινούρια προγράμματα και μεθόδους, το οποίο κάνει. Να πρωτοπορεί κάτι το οποίο έχει γίνει αρκετές φορές. Να συμβάλλει με το δικό της τρόπο στην βελτίωση της παρεχόμενης παιδείας όχι μόνο στα σχολεία της αλλά και στα υπόλοιπα σχολεία της χώρας.

Από την έρευνα που πραγματοποιήσαμε αξίζει να σημειώσουμε ότι το κτιριακό συγκρότημα του Αρσακείου Πατρών χρειαζόταν αλλαγή για να μπορέσει να καλύψει τις αυξανόμενες ανάγκες του. Κάτι που όπως είδαμε υλοποιούν οι φορείς του Αρσακείου έτσι ώστε η καινούρια σχολική χρονιά να ξεκινήσει στο καινούριο υπερσύγχρονο κτιριακό συγκρότημα στο Πλατάνι. Αυτό είναι μία πολύ καλή επένδυση της εταιρείας που θέλει να κρατήσει το επίπεδο του σχολείου ψηλά.

Επίσης η εταιρεία ενδιαφέρεται για την καλύτερη δυνατή παρεχόμενη εκπαίδευση και την σφαιρική μόρφωση των παιδιών καθώς και την απόκτηση μοναδικών εμπειριών που θα τους φανούν χρήσιμα και στην μετέπειτα πορεία τους. Αυτό φαίνεται από τις πολλές και πλούσιες δραστηριότητες με τις οποίες ασχολούνται οι μαθητές, με τις έρευνες που πραγματοποιούν και με την κοινωνική τους δράση.

Παράρτημα: Στατιστικά στοιχεία-Χρονολόγιο

Διάγραμμα αριθμού μαθητών (από 1978-2002)

Αποτέλεσμα Χρήσεως 2001-02

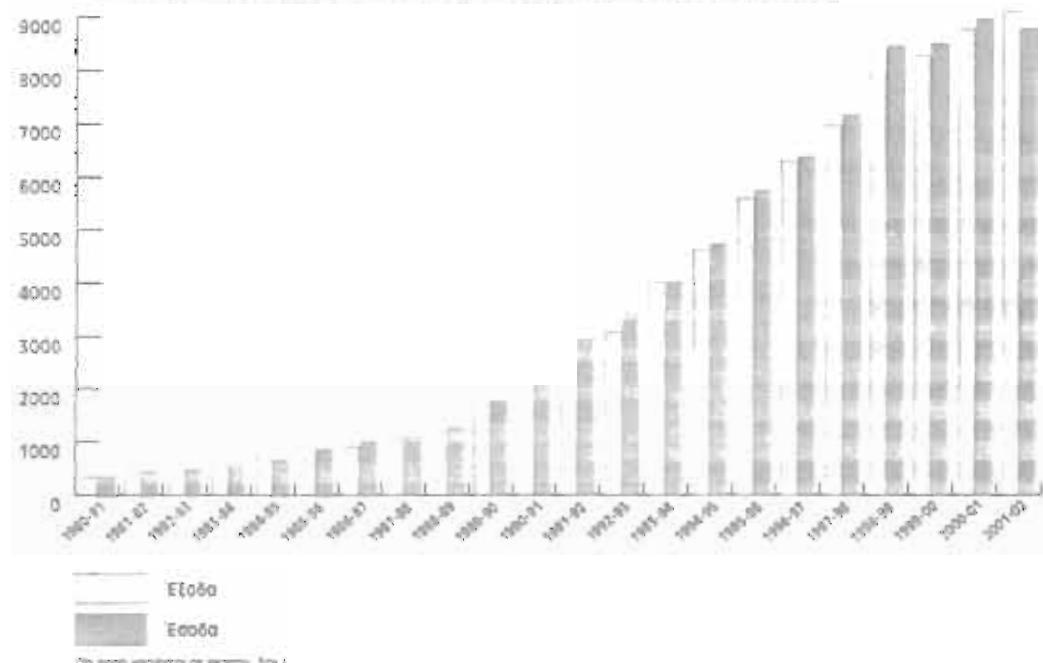
Τα αποτελέσματα που πρέκυψαν στην υπό κοίτη διαχειριστική χρήση έχουν ως ακολούθα:

ΕΣΟΔΑ: ευρώ 25.779.286,95

ΕΞΟΔΑ: ευρώ 26.329.948,63

Κατόπιν αυτών το εκ € 953.661,68 αριθμητικό αποτέλεσμα μεταξύ των ως άνω εσόδων και εξόδων μεταφέρεται εις τον λογαριασμό περιουσιαίας της εταιρείας.

Διαγραμματική Παρουσίαση Εσόδων-Εξόδων από το έτος 1980 έως το 2002

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 31
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2001

**ΑΞΙΑ ΣΤΑ
ΒΙΒΛΙΑ(ΔΡΧΜ)**

**ΑΡΣΑΚΕΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**

ΟΙΚΟΠΕΔΟ	62.358.357
ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	
ΚΤΗΡΙΑΚΕΣ	33.040.000
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	95.398.357

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2000-2001

ΕΣΟΔΑ   **ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ**   **ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ**
ΑΠΟ 1/9-31/8 2001

ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ
ΑΡΣΑΚΕΙΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΠΑΤΡΩΝ

**ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ -
ΔΥΚΕΙΟΥ**

ΔΙΔΑΚΤΡΑ	244.000.000	231.321.500
ΜΑΘΗΤΩΝ		
ΔΙΚΑΙΩΜΑ	10.000.000	9.825.000
ΕΓΡΑΦΗΣ		

**ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΣΧΟΛΕΙΟΥ**

ΔΙΔΑΚΤΡΑ	124.000.000	148.911.500
ΜΑΘΗΤΩΝ		
ΔΙΚΑΙΩΜΑ	6.000.000	6.800.000
ΕΓΡΑΦΗΣ		

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΡΑ	17.000.000	21.795.000
ΜΑΘΗΤΩΝ		
ΔΙΚΑΙΩΜΑ	1.000.000	1.000.000
ΕΓΡΑΦΗΣ		
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ		429.000
ΞΕΝΩΝ		
ΓΛΩΣΣΩΝ		

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	3.000.000	4.073.500
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΔΔΑ ΕΣΟΔΑ		
ΑΠΡΟΒΑΕΠΤΑ ΕΣΟΔΑ	11.000.000	8.417.427
ΣΥΝΟΛΟ	416.000.000	432.572.927

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2000-2001

ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΑ ΑΠΟ 1/9-31-8 2001

ΕΞΟΔΑ ΤΩΝ ΑΡΣΑΚΕΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΚΛΠ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ	11.200.000	11.491.046
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΠΡΟΣ.	240.000.000	265.210.660
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	106.000.000	123.911.495
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ	12.000.000	15.186.979
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΩΝ	4.000.000	4.436.244
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ	49.000.000	52.945.493
ΕΞΟΔΑ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΣΗΣ		48.000
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ		
ΦΩΤΙΣΜΟΣ	1.500.000	1.294.505
ΥΔΡΕΥΣΗ ΤΕΛΗ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	300.000	302.000
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ	800.000	1.207.694

ΘΕΡΜΑΝΣΗ	3.500.000	2.288.000
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ	3.500.000	2.919.295
ΦΩΤΙΣΜΟΥ		
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ-	3.500.000	3.277.575
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ		
ΤΕΛΗ		
ΥΛΙΚΩΝ	2.600.000	3.885.176
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		
ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ		
ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	900.000	546.663
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		
ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ	600.000	6.800.378
ΣΚΕΥΗ		
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ	1.500.000	1.596.626
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ		
ΕΠΙΠΛΟΣΥΣΚΕΥΩΝ		
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ	5.000.000	5.682.593
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ		
ΚΤΗΡΙΩΝ		
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ	1.500.000	1.648.668
ΕΞΟΔΑ		
ΑΓΟΡΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	200.000	288.739
ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ	300.000	316.587
ΣΧΟΛΙΚΟΥ		
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ		
ΕΞΟΔΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ	400.000	5.222.123
ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ		
ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ		
ΕΞΟΔΑ	500.000	300.000
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ		
ΕΚΔΡΟΜΩΝ		
ΕΞΟΔΑ ΚΗΠΩΝ	100.000	24.998
ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ	37.000.000	36.922.500
ΔΙΑΔΑΚΤΡΩΝ		
ΜΑΘΗΤΩΝ		
ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ		
ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ	400.000	4.081.787
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ		
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ		
ΕΡΓΑΛΕΙΑ	100.000	93.098
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ		
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ	100.000	
ΤΡΑΠΕΖΩΝ		
ΠΡΟΒΛΕΨΗ	342.000.000	184.589.046
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		
ΕΠΕΚΤΑΣΗ		
ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΩΝ		

ΠΡΟΒΛΕΨΗ		
ΒΕΛΤΙΩΣΗ		
ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ		
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ		
ΠΡΟΒΛΕΨΗ		
ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΕΠΙΣ.		
ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ		
ΠΡΟΒΛΕΨΗ		
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ		
ΕΚΤΑΚΤΩΝ		
ΑΝΑΓΚΩΝ		
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ		
INTERNET		
ΣΥΝΟΛΑ	8.333.900.000	73.6517.918

ΣΥΚΡΙΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ 2000-2001

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ
ΑΡΣΑΚΕΙΑ ΠΑΤΡΩΝ	4.322.572.927	736.517.918

ΑΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΝ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2000

ΕΙΔΟΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	ΑΞΙΕΣ ΣΕ ΔΡΧΜ
ΟΙΚΟΠΕΔΟ	58.228.357
ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 1999-2000

ΕΣΟΔΑ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ	ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ
		ΑΠΟ 1-9/31-8 2000
ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ		
ΑΡΣΑΚΕΙΩΝ		
ΣΧΟΛΕΙΩΝ		
ΠΑΤΡΩΝ		
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ		
ΛΥΚΕΙΟΥ		

ΔΙΔΑΚΤΡΑ ΜΑΘΗΤΩΝ	225.000.000	231.823.000
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	10.250.000	10.425.000
<u>ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ</u>		
ΔΙΔΑΚΤΡΑ ΜΑΘΗΤΩΝ	115.000.000	116.064.000
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	5.400.000	5.575.000
<u>ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ</u>		
ΔΙΔΑΚΤΡΑ ΜΑΘΗΤΩΝ	15.000.000	16.056.000
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	775.000	775.000
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ	1.400.000	
ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	4.000.000	3.167.000
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ		
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ ΕΣΟΔΑ	700.000	10.407.481
ΣΥΝΟΛΟ	383.825.000	394.292.481

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΕΞΟΔΩΝ 1999-2000

ΕΞΟΔΑ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ	ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ
		ΑΠΟ 1-9/31-8 2000
ΕΞΟΔΑ ΤΩΝ ΑΡΣΑΚΕΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ- ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ	10.400.000	10.640.709
ΜΙΣΘΔΟΣΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	231.000.000	228.467.719

ΑΥΚΕΙΟΥ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ	97.000.000	100.882.911
ΠΡΟΣ		
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ	9.600.000	11.270.461
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ	4.200.000	3.775.684
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		
ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΩΝ		
ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ	43.000.000	46.351.785
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ		
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		
ΕΞΟΔΑ	100.000	
ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ		
ΥΠΟΔΗΣΗΣ		
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ		
ΦΩΤΙΣΜΟΣ	1.500.000	1.232.290
ΥΔΡΕΥΣΗ ΤΕΛΗ	300.000	265.544
ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ		
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ	800.000	717.265
ΘΕΡΜΑΝΣΗ	2.000.000	2.453.665
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ	2.500.000	3.234.664
ΦΩΤΙΣΜΟΥ		
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ	3.500.000	2.900.739
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ		
ΤΕΛΗ		
ΥΔΙΚΟ	4.500.000	2.210.742
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		
ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΔΗ		
ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	2.000.000	793.419
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		
ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ	6.000.000	5.569.719
ΣΚΕΥΗ		
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ	800.000	1.383.507
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ		
ΕΠΙΠΛΟΣΚΕΥΩΝ		
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ	3500000	6.920.866
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ		
ΚΤΗΡΙΩΝ		
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ	1.000.000	1.459.668
ΕΞΟΔΑ		
ΑΓΟΡΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	200.000	93.120
ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ	20.000	237.960
ΣΧΟΛΙΚΟΥ		
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ		
ΕΞΟΔΑ	680.000	377.366
ΣΧΟΛΙΚΩΝ		

**ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ**

ΕΞΟΔΑ	400.000	420.000
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ		
ΕΚΔΡΟΜΩΝ		
ΕΞΟΔΑ ΚΗΠΩΝ	200.000	64.058
ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ	36000000	34.911.000
ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ		
ΜΑΘΗΤΩΝ		
ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ	400.000	393.177
ΥΛΙΚΑ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ		
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ		
ΕΡΓΑΛΕΙΑ	100.000	
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ		
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ	100.000	
ΤΡΑΠΕΖΩΝ		
ΠΡΟΒΛΕΨΗ	60.000.000	60.000.000
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		
ΕΠΙΚΤΑΣΗ		
ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΩΝ		
ΠΡΟΒΛΕΨΗ	15.000.000	5.000.000
ΒΕΛΤΙΩΣΗ		
ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ		
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ		
ΠΡΟΒΛΕΨΗ	4.000.000	1.000.000
ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ		
ΕΠΙ.ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ		
ΠΡΟΒΛΕΨΗ	5.000.000	14.000.000
ΑΝΤΙΜΕΤ.		
ΕΚΤΑΚΤΩΝ		
ΑΝΑΓΚΩΝ		
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ	200.000	
INTERNET		
<i>ΣΥΝΟΛΑ</i>	528.000.000	547.025.038

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
ΤΗΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

- 1836** • Ιδρύεται «Η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία» (25 Ιουλίου).
• Έγκριση Διοργανισμού της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας (23 Αυγούστου).
• Πρώτος Πρόεδρος της Φ.Ε. ο Γεώργιος Κουντουρώπης.
- 1837** • Ιδρυση του πρώτου «Σχολείου των Κορασίων» της Φ.Ε.
• Το πρώτο σχολείο της Φ.Ε., Προκαπαρκτικό και Ανώτερο, λειπουργεί στην οικία Βιτάλη-Συριανού στην οδό Ερμού και αργότερα στην οικία Βενθύλου και στην οικία Λογοθέτεου στην οδό Αδριανού.
- 1839** • Ενοικιάζεται η οικία Δοσίου για να στεγάσει τάξεις του σχολείου.
- 1842** • Η Φ.Ε. αγοράζει οικόπεδο μεταξύ των οδών Σιαδίου - Μενανδρου (Πεσμαζόγλου) - Πανεπιστημίου - Τυπογραφίας (Αρσάκη).
• Κανονισμός του εν Αθήναις Διδασκαλείου της Φ.Ε.
• Ο Μιχαήλ Τοσίτσας και ο Νικόλαος Στουρνάρης ενισχύουν οικονομικά τη Φ.Ε.
- 1846** • Θεμελίωση του κεντρικού κτηρίου της Φ.Ε. σε σκέδιο Λύσανδρου Καυταντζόγλου.
- 1847** • Η Εταιρεία καθιερώνει δίπλωμα δημοδιδασκάλου για τις αποφοίτους της.
- 1850** • Η ΔΩΡΕΑ του Αποστόλου Αρσάκη για την αποπεράτωση του κτηρίου.
- 1851** • Κανονισμός του εν Αθήναις Διδασκαλείου της Φ.Ε.
- 1852** • Αποπεράτωση του κεντρικού κτηρίου του Αρσακείου για τη στέγαση Διδασκαλείου Θηλέων, Αλληλοδιδακτικού και Νηπιαγωγείου. Εγκαίνια του κτηρίου.
- 1857** • Νέος Διοργανισμός της Φ.Ε. και Κανονισμός του Παρθεναγωγείου.
• Η Ελένη Τοσίτσα προσφέρει 30.000 δρχ. για την ανέγερση Αλληλοδιδακτικού σχολείου.
- 1861** • Με Β.Δ. ανακηρύσσεται το «Αρσάκειο Διδασκαλείο» ιερόπιο με τα κρατικά.
- 1862** • Ιδρύεται Βιβλιοθήκη στα σχολεία της Φ.Ε.
- 1863** • Νέα δωρεά του Αρσάκη ύψους 200.000 δραχμών.
- 1865** • Κτίζεται το πρώτο Τοσπειο σχολείο, δωρεά Ελένης Τοσίτσα, σε σκέδια Λ. Καυταντζόγλου.
- 1867** • Εγκαίνια του Τοσπείου Αλληλοδιδακτικού εξωτερικού σχολείου της Εταιρείας.
• Ιδρυση Αρσακείων σχολείων στο Μενίδι, στην Κηφισιά, στα Κιούρκα και στο Γαύριο Άνδρου.
• Η Φ.Ε. δέχεται ως υποτρόφους προσφυγοπούλες από την Κρήτη.
- 1868** • Ιδρυση Αρσακείου Κερκύρας.
- 1871** • Αναθεώρηση του «Διοργανισμού της εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας».
• Έναρξη ανεγέρσεως του Νηπιαγωγείου των απόρων.
• Ιδρυση Αρσακείου Πατρού.

- Δωρεά 75.000 δραχμών τού Αρσάκη για τη συντήρηση Ελληνικού σχολείου στη Χοταχόβα Β. Ηπείρου.
- 1873**
- Ίδρυση Αρσακείου Ελευσίνας.
  - Αποφοιτούν από το Διδασκαλείο της Φ.Ε. 50 δασκάλες με ειδικότητα Νηπιαγωγού.
- 1874**
- Θάνατος Αποστόλου Αρσάκη.
  - Ίδρυση Αρσακείου στην Αβία Μάνης.
- 1880**
- Καθιερώνεται ο θεμός τού Επόπου στα Σχολεία της Φ.Ε.
- 1883**
- Σχέδιο Νέου Οργανισμού της «Εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας».
- 1885**
- Ίδρυση Αρσακείου Στύρων Ευβοίας.
- 1886**
- Εορτασμός των 50 χρόνων της Φ.Ε.
- 1890**
- Ίδρυση Αρσακείου Χασιάς.
- 1899**
- Η Φ.Ε. έχει ήδη εκπαιδεύσει 5.669 δασκάλες από της ιδρύσεως της.
- 1900**
- Το Δ.Σ. της Φ.Ε. αποφασίζει την ανοικοδόμηση του τετραγώνου μεταξύ των οδών Μενάνδρου, Σταδίου, Τυπογραφίας και Πανεπιστημίου εκπός τού Αρσακείου κτηρίου.
- 1901**
- Αρχίζουν οι οικοδομικές εργασίες στο τετράγωνο της Φ.Ε. στο κέντρο της Αθήνας.
- 1902**
- Ίδρυση Αρσακείου Λαρίσης.
- 1911**
- Ανακαίνιση τού εσωτερικού όλων των χώρων τού Αρσακείου Μεγάρου από τον αρχιπέκτονα Α. Κριεζί.
- 1914**
- Η Φ.Ε. ιδρύει την Εμπορική Σχολή Θηλέων.
  - Ιδρύονται Αρσάκεια Αστικά σχολεία θηλέων στην Αθήνα, Πάτρα, Κέρκυρα, Λαμία, Λάρισα, Τρίκαλα, Τρίπολη και Καλαμάτα.
- 1920**
- Τα Σχολεία της Φ.Ε. αναγνωρίζονται ως ισότιμα με τα σχολεία τού κράτους.
Οι καθηγητές της Φ.Ε. συνταξιοδοτούνται από το κράτος.
- 1923**
- Προσφυγοπούλες από τη Μ. Ασία φοιτούν δωρεάν στα σχολεία της Φ.Ε.
- 1924**
- Το διδακτικό προσωπικό της Φ.Ε. έχει τα ίδια δικαιώματα και υπόκειται στις ίδιες υποχρεώσεις με το προσωπικό τού Δημοσίου (Ν.Δ. 23.9.24).
- 1925**
- Ιδρύεται από απόφοιτες τού Αρσακείου η «Πλευρατική Αδελφότης Ελληνούδων Κύπρου».
- 1926**
- Αγορά οικοπέδου 200 στρεμμάτων στο Μπογιάτι.
- 1927**
- Οι καθηγητές της Φ.Ε. μετέχουν στο Γαμείο Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων.
  - Αγορά οικοπέδου 60 στρεμμάτων στο Π. Ψυχικό.
- 1931**
- Θεμελιώση Αρσακείου Ψυχικού.
- 1933**
- Εγκαίνια τού κτηρίου τού Αρσακείου Ψυχικού.
  - Ο Δήμος Πατρέων εναλογιζόται την ανέγερση κτηρίου στην αδό Μοισάνος για τη στέγαση τού Αρσακείου Πατρών.

- Ιδρυση του Συνδέσμου Αποφοίτων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας (ΣΑΦΕ). Είναι ο πρώτος γυναικείος σύλλογος αποφοίτων στην Ελλάδα.
  - Ιδρυση Οικοκυρικής Σχολής μονοετούς φοιτήσεως στο Ψυχικό.
- 1935** • Αγορά τριώροφου κτηρίου στη γωνία των οδών Αχαρνών και Σουρμελή.
- 1936** • Ιδρυση Παιδαγωγικής Ακαδημίας στο Αρσάκειο Ψυχικού.
- 1937** • Ιδρυση Παιδαγωγικής Ακαδημίας στο Αρσάκειο Πατρών.
- Εγκαίνια Τοστσείου επί των οδών Αχαρνών και Σουρμελή.
- 1939** • Ιδρυση Αρσακείου Οικοκυρικής Σχολής στη Θεσσαλονίκη.
- 1940** • Επιτάσσονται τα σχολεία της Φ.Ε. και στεγάζουν το μεν Αρσάκειο Ψυχικού το στρατιωτικό Νοσοκομείο, το δε Τοστσείο της οδού Αχαρνών την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Τα σχολεία λειπουργούν σε νοικιασμένα κτήρια και στο κεντρικό.
- 1947** • Ιδρυση Αρσακείου Οικοκυρικής Σχολής στη Ρόδο.
- 1951** • Επιστρέφονται στη Φ.Ε. τα σχολικά κτήρια μετά την επίταξη τους από τον στρατό κατοχής.
- 1955** • Έναρξη λειπουργίας Νηπιαγωγείου στο Αρσάκειο Ψυχικού.
- 1972** • Έναρξη λειπουργίας των Τοστσείων Σχολείων στο κτήριο της Εκάλης.
- Ιδρυση του ΣΑΦΕ Πατρών.
- 1973** • Μεταφορά του Αρσακείου Θεσσαλονίκης στα κτήρια της Πυλαίας.
- 1978** • Λειπουργεί το Αρσάκειο Κλασικό Λύκειο Ψυχικού.
- 1980** • Εγγραφονται για πρώτη φορά αγόρια στην Α' τάξη του Δημοτικού των Τοστσείων Σχολείων.
- 1984** • Η Οικοκυρική Σχολή Θεσσαλονίκης καταργείται με νόμο του κράτους και το Αρσάκειο Θεσσαλονίκης λειπουργεί ως Γυμνάσιο.
- 1985** • Αποφασίζεται η φοίτηση αγοριών και στα Σχολεία του Ψυχικού.
- 1987** • Πρόεδρος της Φ.Ε. εκλέγεται ο καθηγητής κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης.
- 1988** • Ανακαίνιζεται στο Ψυχικό το μέγαρο Πριγκιπίσσης Ελένης (οικία Μιχαλακοπούλου) για να στεγασσει τη Διοίκηση της Φ.Ε.
- Ιδρυση Ψυχολογικής Υπηρεσίας.
- 1989** • Ιδρύεται Λύκειο στο Αρσάκειο Θεσσαλονίκης.
- Ανακαίνιζονται τα κεντρικά κτήρια της Φ.Ε. για να εγκατασταθεί εκεί το Συμβούλιο της Επικρατείας.
- Αναδιαρργανώνονται οι βιβλιοθήκες των Σχολείων της Φ.Ε.
- Ιδρύεται το Παιδαγωγικό Κέντρο Εκπαιδευτικών Ερευνών και Εφαρμογών.
- 1990** • Μεταφορά της Διοικήσεως της Φ.Ε. στο ανακαινισθέν μέγαρο Πριγκιπίσσης Ελένης.
- Ιδρύεται Δημοτικό σχολείο στο Αρσάκειο Θεσσαλονίκης.

- 1992 • Οργανώνεται από τη Φ.Ε. σε συνεργασία με το Θέατρο Τέχνης – Κάρολος Κουν το Α' Πανελλήνιο Φεστιβάλ Μαθητικού Θεάτρου.
- Εορτασμός 100ετηρίδος Αρσακείου Πατρών.
- 1993 • Ίδρυση Μουσείου Φυσικής Ιστορίας στα Σχολεία Ψυχικού.
- 1996 • Εορτασμός των 160 χρόνων από την ίδρυση της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας με διάφορες εκδηλώσεις.
  - Ίδρυση της Σιοάς του Βιβλίου
  - Αναμνηστική έκδοση του τόμου «Η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, Αρσάκεια – Τοσίτσεια Σχολεία. 1836-1996: εκατόν εξήντα χρόνια παιδείας»
  - Έναρξη λειπουργίας των Εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Σιοάς του Βιβλίου.
- 1997 • Εορτασμός των 160 χρόνων από την ίδρυση της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας στη Θεσσαλονίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης.
  - Έναρξη λειπουργίας Νηπιαγωγείου στο Αρσάκειο Θεσσαλονίκης.
- 1998 • Έναρξη λειπουργίας Αρσακείου Ελληνοαλβανικού Κολεγίου Τιράνων.
  - Δημιουργία Πρότυπης Σχολικής Βιβλιοθήκης, ηλεκτρονικής και συμβατικής, στα Αρσάκεια Σχολεία Ψυχικού.
  - Καθιέρωση εορτασμού «Τιμή στον Δάσκαλο».
- 2000 • Έναρξη λειπουργίας Αρσακείου Παιδικού Σιαθμού Αχαρνών.
- 2001 • Έκθεση Διευρυμένης Παιδείας στη Σιοά του Βιβλίου και στα Αρσάκεια Πατρών.
  - Εκδηλώσεις – Έκθεση – Ημερίδες για τα Μαθηματικά στο Σχολείο.

Βιβλιογραφία

- 1.Αθανασούλα-Ρέππα, Μ.Κουτούζης , Γ. Μαυρογιώργος, Β.Ντζόπουλος, Δ.Χαλκιώτης « *Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων* », εκδόσεις Ανοικτό Ελληνικό Πανεπιστήμιο
- 2.Handly N' Ditten, « *Understanding schools as organizations*», Pegin London 1986
- 3.Thorresen C. k Mehrens W. , « *Decision theory and vocational counseling:import concepts and questions* », personnel and Guidance Journal,46, σελ. 165-171,1967
- 4.Πετρίδου Ευγενία «*Διοίκηση-management, μια εισαγωγική προσέγγιση* » ,εκδόσεις Ζυγός ,Θεσσαλονίκη 1998
- 5.Σαίτης Χρήστος «*Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης θεωρία και πράξη* », Αθηνά 1996
- 6.Ιωάννης Αθανασόπουλος « *To Αρσάκειο Πατρών 1892-1992*» Αθήνα,1992
- 7.Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, « *Έκθεση πεπραγμένων 2000-200* », Αθήνα 2001
- 8.Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία,«*Έκθεση πεπραγμένων 2001-2002* » , Αθήνα 2002

9.Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία,«Έκθεση πεπραγμένων 2002-2003»,
Αθήνα 2003

10.Περιοδικά *Επικοινωνία*,Μάιος 2003,Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία

11.Περιοδικό *Αέναον*,σχολικό έτος 2002-2003,Γυμνασίου Πατρών

12.*Ta εντός και εκτός*,σχολικό έτος 2003-2004,Δημοτικού Πατρών

